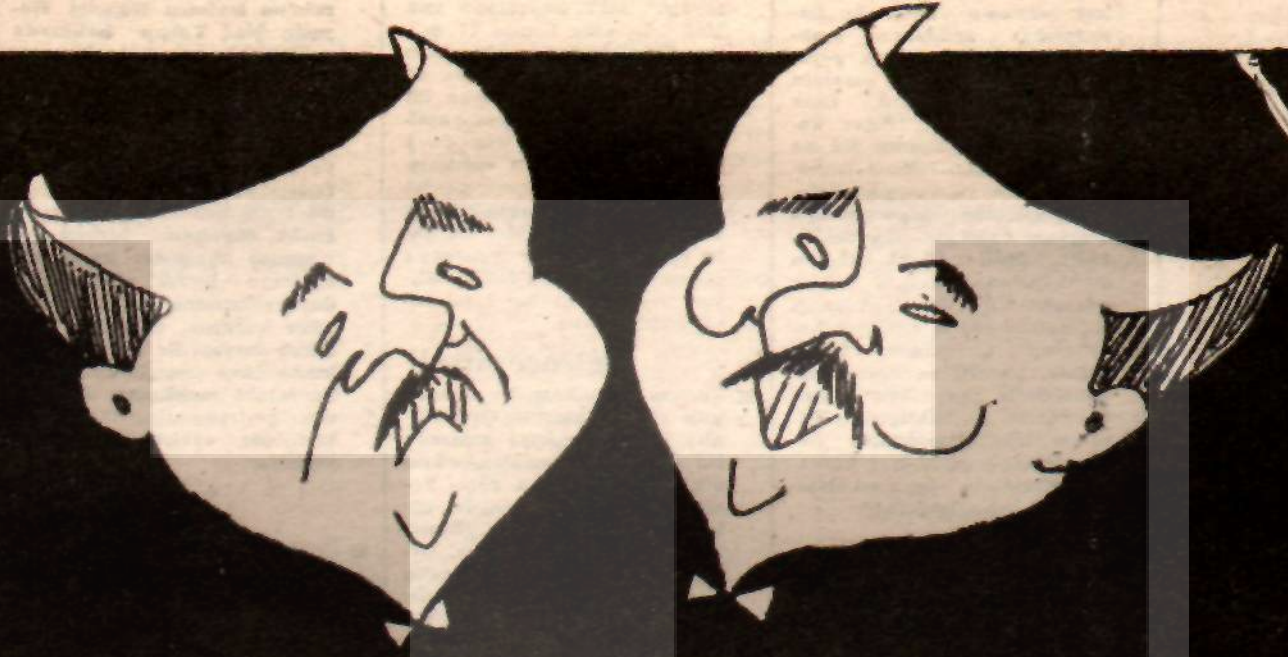

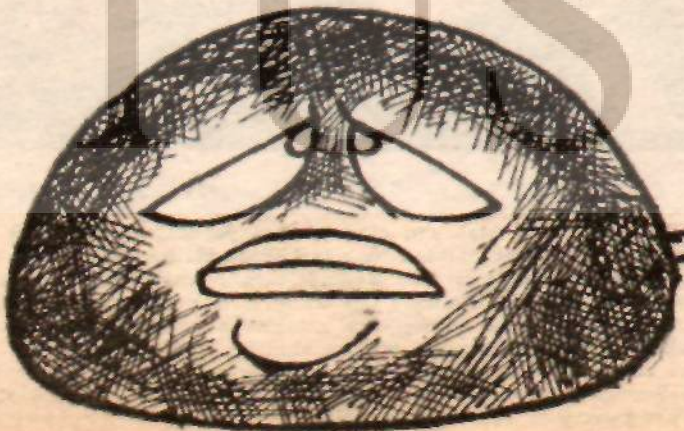
ANT

Izmir'de
düzenlenen
komplonun
içyüzü

Haftalık Dergi • 20 Ağustos 1968 • Sayı: 86 • 125 Kuruş

SABOTAJ KOMEDİSİ

HAFTANIN NOTLARI

Başkanlık mücadelesi

Birleşik Amerika'da Nixon'ın Cumhuriyetçi parti adayı olarak seçilmesiyle başkanlık mücadelesi giddetlenmiştir. Gözlemciler, 1960'da Kennedy karşısında hezimete uğrayan Nixon'ın, Lincoln'ın partisine bu defa da şansa getiremeyeceğinde müttetikler. 1964'te ağır sağı Goldwater'i aday gösterdiği için ağır bir hezimete uğrayan «Grand Old Party», geçen dört yıl içinde girilmiş muhafazakârlıktan ayrılmaya teşebbüslerine rağmen, hâlâ yerinde saydığını ortaya koymuştur. Hele Nixon'ın, Rockefeller'leri elleri boğrulunda bırakıp Yunan asıllı Maryland Senatörü Spiro Agnew'ü yardımcılığa seçmesi, her ne kadar parti içindeki koyu muhafazakâr takıma bir tavisizlik de, siliş kişiliği ve gımdiden gösterdiği «keypak» tutumu ile Maryland Senatörü'nün Cumhuriyetçi Parti'ye destek olmaktan çok köstek olacağı muhakkaktır. Öte yandan, Nixon'ın politik felsefesini bilenler, Vietnam'da onurlu barış, ırk ayrımı ve ekonomik reform gibi büyük sorunların gözümlemesinde eski avukata bir umut olarak bakılmamaktadırlar.

11 ağustos

Uyardılar

■ Milli Birlik Grubu, son irtica olayları üzerine yetkilileri uyarmak amacıyla Cumhurbaşkanı, Başbakan, parti liderleri, Genelkurmay Başkanı, kuvvet komutanları, Milli Güvenlik Kurulu ve bütün devrimci örgütlere bir muhtıra vermiştir. «Çok tehlikeli bir gelişmeye dikkatleri çekmek» amacıyla hazırlanmış muhtıradaki teokratik dünya görüşünün Türkiye'deki seyrinin tarihçesi verildikten, Ceza Kanunu ile ilgili diğer kanunların anayasanın din ve inanc hürriyeti ilkesi ışığında yeniden gözden geçirilmesi istendikten sonra Konya olayları üzerinde durulmuştur. Milli Birlik Grubu muhtırasında yetkili din adamlarının da katılacağı toplantıda bütün bunların konuşulup tartışılması istenmekte, kararlı ve cesur müdahalelerle anayasaya uygun bir düzen değişikliğine gidilmezse, hür demokratik düzen içinde meseleleri halletmek ümidinin bosa çıkabileceği de belirtilmektedir.

İptal kararları

■ Anayasa Mahkemesi'nce düzenlenen bir istatistik bülteninden, mahkemenin kurulduğundan bu yana bazı yasama organları kararları ile 71 kanun maddesinin «anayasaya aykırı görülerek» iptal edildiği anlaşılmıştır. Kanunsuzluklarına engel olarak gören, sık sık toplumcular hakkında «TBMM'nin manevi şahsiyetini tahkir» iddiasıyla davalar açılması için emirler veren İktidar, öyle görünüyor ki, bu iptallerden de ders almayacak, engelleri ortadan kaldırmak isterken kendi sonunu daha da yaklaştırmış olacaktır.

Öğretmen kıyımı

■ Öğretmen kıyımı bütün şiddetle Türkiye'nin her yanında devam ettirilmektedir. Son olarak, Zonguldak'ın Ulus ilçesi'nde yedi yıldan beri ilköğretim müdürlüğü yapmakta olan Nidal Kuru, orman içi köylerinde kurulan orman kooperatiflerine önderlik etmesini, 2 Haziran seçimleri sırasında muhalif belediye başkanı adayını desteklemesini hazmedemeyen AP'lilerin tahriki ile Nevşehir'in Karasenir Köyü İlkokul öğretmenliğine sürülmüştür. 23 yıldan beri öğretmenlik yapmakta olan Nidal Kuru, Danıştay'da iptal davası açacağını açıklamıştır.

Ferruh Doğan

■ Arkadaşımız Ferruh Doğan'ın karikatürleri, Yugoslavya'nın mizah dergisi Jex'den başka Romanya'da «Uzica», Macaristan'da «Judas Matyi» dergilerinde de basılmıştır. Ayrıca, Fransa'da ünlü yayıncı J. J. Pauvert'in yönetiminde çıkarılan «Lenrages» mizah dergisi, Ferruh Doğan'ın ANT'ta çıkan karikatürlerinden «İstanbul» adlı ile özel bir sayfa yapmıştır. Bu sayfada bir karikatür de Oğuz Aral'dan seçilmiştir. Bu arada, Kanada'da Robert La Palme'nin yönettiği mizah galerisi, Ferruh Doğan'ın karikatürlerinin asıllarını satışa çıkarmıştır.

12 ağustos

MİT'in milyonları!

■ Milli İstihbarat Teşkilatı (MIT)'in yurt çapında örgütlenmesi için çalışmalar yapıldığı, bunu sağlamak amacıyla Ankara'da bir istihbarat kursu düzenlendiği açıklanmıştır. Bu kursta, MIT elemanlarından «asırı solcu» tanınan kişilerin yakından izlenmesi de istenmiştir. MIT masrafları için 1968 bütçesine konan 17 milyon 551 bin lira ödenekten başka teşkilatın tayin ve işe bedeli olarak 2 milyon 791 bin liralık bir eklemeye yapılmış, kira gideri için de 1 milyon 845 bin lira ayrılmıştır. Bütün bunlar, devlet içinde devlet olarak çalışan ve özellikle «solcuları» takipsizle uğraşan MIT'e yetmemiş olacak ki, Ankara'da 15 Milyon liraya yeni bir bina inşa ettirilecektir.

Eğlence sitesi!

■ Turizm Bankası ile Amerikan «Investment Opportunity Inc. Company» arasında bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmaya göre, Yeniköy, Avrupa'nın sayılı eğlence merkezlerinden olacak, Sait Halim Paşa yalısı, Arkansas'taki Hot Springs'in kopyası haline getirilecektir. Amerikan firmasının temsilcisi, bu sitede bir kumarhane, bir kabare, bir gece kulübü, bir dansing, bir plaj, bir lüks otel ve bir de lüks motel kurulacağını açıklamıştır. Firma, yıllık 300 bin liranın kiraladığı yahda elde edeceği oyun basitlerinden yılda 300 Bin Lira kâr vermeyi de taahhüt etmektedir. Böylece, Amerika'nın Türk halkını soymakla yetinmeyip soygundan hisse alan kompradorların kazancına da göz diktiği anlaşılmaktadır.

13 ağustos

Ş. Yalçın görevinde

■ Bir süre önce yazdığı bilimsel yazılar yüzünden Adalet Bakanı tarafından işten el geçirilen, hakkında idari ve cezai kovuşturma açılan Konyalı Cumhuriyet Savcısı Şiar Yalçın, Danıştay'ın verdiği tehirî icra kararı üzerine görevine iade edilmiştir. Danıştay Dava Daireleri Kurulu'na izafeten Nübetçi Heyet'in Şiar Yalçın hakkında oybirliğiyle verdiği kararın tam metni şöyledir: «Türk Milleti adına 521 sayılı Danıştay Kanunu'nun 162. maddesi gereğince hüküm veremeye yetkili Danıştay Nübetçi Dairesi'nce gereği düşünüldü: «50 lira teminat karşılığında, davalının birinci savunması alınıp bir karar verilmeyeceye kadar yürütmenin durdurulmasına ve dava konusu kararın dayanağı tahkikat dosyası ile davalı hakkında dava sonuçlanıncaya bu husustaki mahkeme kararının getirilmesine 24. 7. 1968 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.»

Oy avcılığı!

■ Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem'in, işçilerin emeklilik yaş haddinin 55'e indirileceğini açıklaması üzerine, Ege bölgesinde sendikal çalışmalar yapmakta bulunan DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, bir demec vererek bu sebeple yeni primler yükletileceğini belirten işçi - memur ayrımının kaldırılmasını, 25 yıl çalışan memur gibi 25 yıl çalışmış işçilere de kendi istekleriyle emekli olabilmeleri hakkı verilmesini istemiştir. Türkler, «İşçileri düşünen bir iktidar, her geyden önce işsizlik sigortası kurarsa» demiştir.

14 ağustos

Eski DP'çiler

■ Bayar'ın Demirel'i siyasi rakip olarak karşısına almasından sonra başlayan AP - DP mücadelesi bütün şiddetiyle devam etmektedir. Bayar, bir yandan gazete çıkartma haklıkları ile uğraşırken, eski DP kadrosunu bir araya toplamak için çeşitli illerde kurdurduğu «Bilalim Ev» Kulübü adına düzenlediği balolardan da yararlanmaktadır. Çiftçihavuzlar'da verilen DP Balosu'na, partililer dışında ki bazı tanınmış isimlerin de katılması, gelişmelerin yeni bir safhada olduğunu göstermektedir. YTP'nin siyasi haklarını iadesi için hazırladığı teklifi imzalayan parlamenterlerin sayısı 39'a yükselmiştir. Anayasanın geçici 11 maddesinin değiştirilmesine dair olan bu kanun teklifini 19 AP, 11 YTP, 3 CKMP ve 6 bağımsız parlamenter imzalamamışlardır.

Büro-İş'in grevi

■ Türkiye Bankası, Sigorta, Eğitim ve Ticaret İşçileri Sendikası Büro İş, Petrol İş Sendikası'nda çalışan üyelerinin toplu sözleşme isteginin reddedildiğini, Petrol İş Genel Başkanı İsmail Topkar'ın en kaba bir şekilde personeli istedikleri gibi çalıştıracağını beyan ettiğini bildirerek bu işyerinde greve gidileceğini açıklamıştır. Bölge Çalışma Müdürlüğü'nden yetki belgesi de alan Büro İş, kanuni süre tamamlandıktan sonra greve başlayacaktır. Böylece, Türkiye'de ilk defa bir işçi kuruluşu, çalışanların haklarını savunmak üzere, patron zihniyetiyle hareket eden bir başka işçi kuruluşunda grev yapacaktır.

TİP ekmeğe zammı önledi

Belediye Başkanı Fahri Atabey'in ekmeğe zam yapacağını söylemesi üzerine TİP ezamına hayırs kampanyası açmış ve halktan toplanan onbeş binden fazla imzalı dilekçe, TİP Grup Başkanı ve Belediye Encümeni Üyesi Cen Açıkgöz tarafından Belediye Encümeni'ne verilmiştir. TİP Genel Sekreteri Rıza Kuas da, Eminönü İlçe Kongresi'nde yaptığı konuşmada, işçi ücretlerine yapılacak üç liralık zammın, yine emekçilerin kesesinden on lira olarak çıkarılmak istendiğini belirtmiştir. Halkın direnişi karşısında Atabey, ekmeğe zamdan vazgeçmek zorunda kalmıştır. Fırın işverenleri bu kararı bahane ederek işçi ücretlerine zam yapmayacaklarını bildirmişlerdir. Tüm Gıda İş Sendikası, işverenler bu tutumlarında direndikleri takdirde, 23 Ağustos'tan itibaren 250 fırında greve gideceğini açıklamıştır.

Seyyar satıcılar

■ İstanbul seyyar satıcıları, «işsiz ve aç» vatandaşların katılacağı bir sessiz yürüyüş düzenlemişlerdir. 18 Ağustos pazar günü Beyazıt'tan Tak-sim'e doğru düzenlenen yürüyüşle ilgili olarak yayımladıkları bir bildiride seyyar satıcılar şöyle demektedirler : «Anadolu'nun dört bucağından İstanbul'a iş bulmaya, karnını doyumaya gelenler... Van'dan, Hakkâri'den, Erzurum'dan, Konya'dan, Edirne'den gelerek İstanbul'da at arabası ile kavun karpuz satanlar... Seyyar satıcılar, simitçiler, lahmacun sepetini taşıyan kanburu çıkan lahmacuncular, sucular, inşaat işçileri, ameleler... İş bulup da karnını doyumayanlar, yarı aç yarı tok gezenler, parkta yatmak zorunda kalmış itilip kalkanlar, hor görülenler... Bu yürüyüş, yaşama savaşımızın küçük bir parçasıdır. Buna dört elle sarılmalıyız. Azar azar ölmektense, tastamam ölmek daha iyidir.»

AP ve TRT

■ Süleyman İktidarı, TRT Kanunu'nu değiştirmekten vazgeçmiştir. Genel Müdürlüğe vekâleten Muharrem Taşçıoğlu'nun getirilmesi ve İsmet Giritli'nin de Amerika'ya gitmek üzere yönetim kurulu başkanlığından çekilmesi karşısında, İktidar, TRT Kanunu'nu değiştirerek şimşekleri üzerine çekeceğine, TRT'yi içeriden ele geçirmek için yoğun bir çalışmaya girmiş ve yayınların tek yanlılığından da anlaşıldığı üzere büyük ölçüde başarıya ulaşmıştır.

Cuntanın oyunu

■ Yunan Başbakanı Papadopolos'un öldürülmek istendiğinin bildirilmesinden sonra hemen geniş çapta tevkiflere girişilmesi, solu sindirmek için harekete geçilmesi, suikast teşebbüsünün bir tertip olduğu şeklindeki kuşkuyla güçlendirmiştir. Faşist cunta, derhal suikastçı ile sürgündeki eski Yunan Başbakanı Papandreu arasında bir bağlantı kurmuştur. Bir komando olan suikastçının, Papadopolos'un arabasını havaya uçuramaması ve suç ortaklarının kimler olduğunun açıklanmaması, tertip üzerindeki şüpheleri güçlendirmektedir.

Konya olayları

■ 23 Temmuz gecesi Konya'daki gerici ayaklanmadan sonra tutuklanan sanıkların duruşması sonunda 22 sanık beraat etmiş, 28'i de çeşitli para cezalarına çarptırılmışlardır. Hapis cezalarının tümü para cezasına çevrilmiştir. Her çeşit olayda sanıkların TIP'lı olup olmadıklarını araştırarak İktidar, Konya Olayı sanıklarından en azından 30'unun AP'li olduğunu kamuoyundan gizlemek için büyük çaba harcamıştır.

Zorbalık!

■ İzmir'in Gültepe semtinde halkı uyandırma toplantısı düzenleyen TMTF Bölgesel Yürütme Kurulu üyeleri, Gültepe Belediye Başkanı'nın militanları tarafından dövülmek istenmiştir. Küfürlerle saldıran sarhoş zorbalardan elinden halkın kurtardığı gençler, hiçbir saldırının bu düzeninin değişmesine engel olmayacağını söylemişlerdir.

Yeni komutanlar

■ Genelkurmay Başkanı Tural ile aralarında çıkan anlaşmazlık üzerine istifa eden kuvvet komutanlarının yerine tayinler yapılmıştır. Kara Kuvvetleri Komutanlığına Orgeneral Memduh Tağmaç Hava Kuvvetleri Komutanlığına Orgeneral Reşat Mater ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına Koramiral Celâl Eyceoğlu tayin edilmişlerdir. 30 Ağustos'ta diğer yüksek komutanlıklarda da geniş çapta değişiklikler yapılması beklenmektedir.

Eski tas, eski hamam

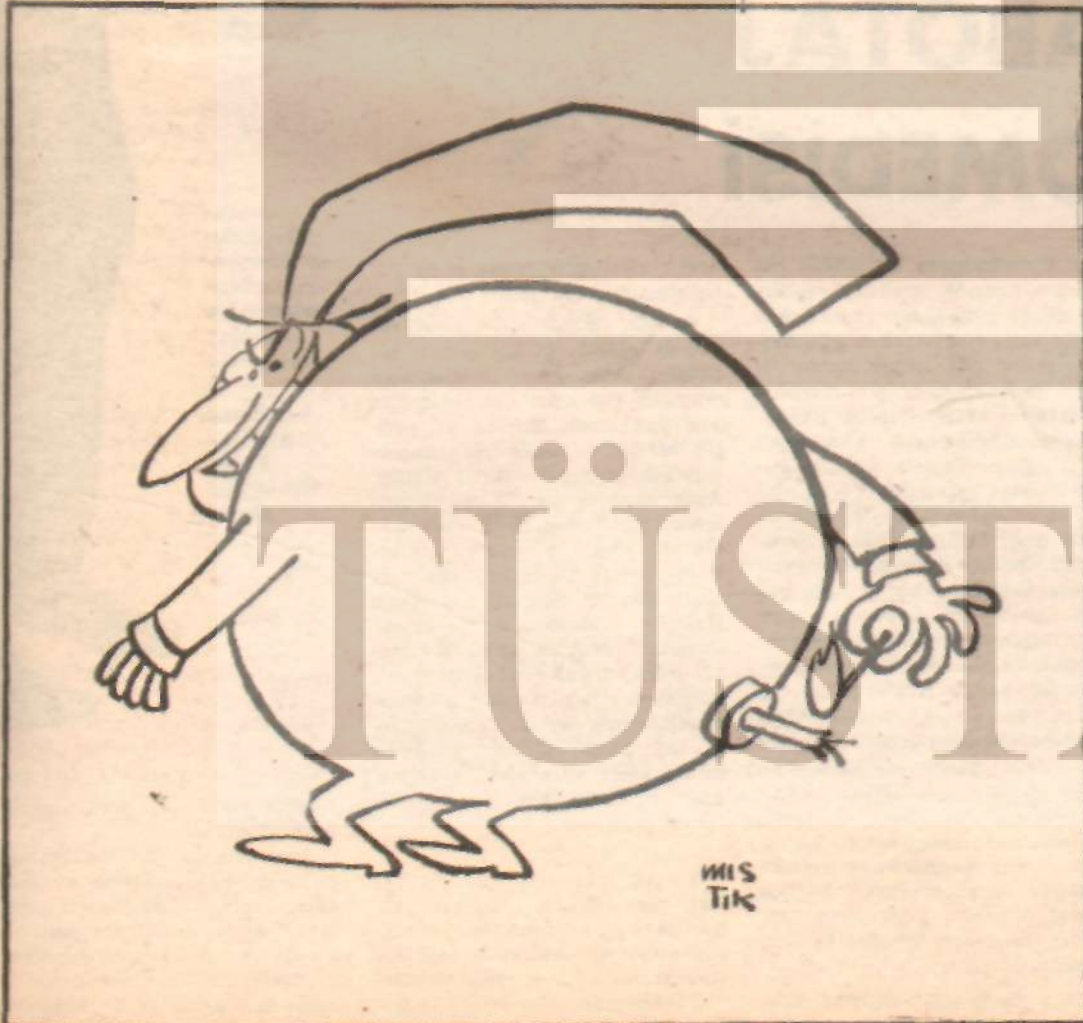
■ Öğrenci hareketlerinden sonra üniversitede reform yapmak üzere kurulan komisyonlarda öğrencilerin asıl istekleri hasıraltı edilmektedir. Bilindiği gibi, gençler, işgal ve boykot hareketlerinde üniversite yönetiminde söz hakkı, halka dönük eğitim ve özel okulların devletleştirilmesi gibi temel reformlar ileri sürmüşlerdir. Komisyon çalışmaları sonunda, anayasa öne sürülerek, öğrenciye üniversite yönetiminde söz hakkı tanınması, özel okulların devletleştirilmesi ise, artık söz konusu dahi edilememekte, gazetelerde yeni yeni özel yüksek okulların açılacağına dair boy boy ilanlar yayınlanmaktadır. Halka dönük eğitim ise, şimdilik devrimci gençlerin daima özlemini çekecekleri bir hayal olarak kalmıştır.

Tarihin yasası budur

Böyle aşağılık oyunlarla saltanat sürmek mümkün müdür? İstanbul, Ankara, Konya derken İzmir'de patlak veren sabotaj olaylarını «komedi» kelimesinden başka bir kelime ile nitelendirmek mümkün mü? Düzmece sabotajın ardındaki kirli hesaplar daha şimdiden gün ışığına çıktı. Bomba olayını TIP'in üzerine yıkma tertipleri, sağduyu ve mantık sahiplerinin sağlam muhakemesi önünde daha ilk gün iflas etti. Türk adaleti önünde de bu sabotaj komedisinin bütün gülünçlüğü ile belgeleneceği günler uzak değildir. Bunun kendileri de farkında... Farkında oldukları içindir ki, daha düzmece sabotajın patirtisi sona ermeden Türkiye'deki sosyalist mücadelenin belibabı şimşeklerinden birinin ölümünü vesile ederek yeni komplolara giriştiler. Reşat Fuat Baran-er'in cenaze töreninde bir araya gelen ve çilekeş mücadelede karşı son görevlerini yerine getiren sosyalistleri bir «yeraltı örgütlenmesi» peşinde göstermeğe kalkıştılar. İktidarın dümensuyundaki gazeteler, binlerce «komünist» hakkında soruşturma açıldığını bildiren manşetler attılar. Böylesine insanlık dışı bir mücadele biçimi tarihin hiçbir döneminde görülmemiştir. Bir insan sosyalist ise, onun «ölmesi» de mi suçtur? Arkadaşlarının onu toprağa vermek için bir araya gelmeleri de mi suçtur? Bunların öylesine gözleri dönmüştür ki, neredeyse «yeraltı faaliyet» gösteriyor diye toprak altında yatan ölüleri dahi mezarlarından çıkartıp polis hücrelerinde sorguya çekeceklerdir!

Defalarca yazdık: Tekrar ediyoruz: Türkiye'de devrimci, anti-emperyalist nitelikte ve sola açık 27 Mayıs Anayasası yürürlükte bulunduğu sürece sosyalistler, temelli ettikleri emekçi halk sınıf ve tabakaları adına İktidar mücadelesini mutlaka ve mutlaka demokratik yoldan yaparlar. Ne yeraltı örgütlenmesine, ne de kaba kuvvete, zorbalığa ve sabotaja ihtiyaçları vardır. Bu anayasa düzeninde demokratik yoldan kitleleri uyandırmamanın, bilgilendirmenin, ülkenin yönetiminde söz ve karar sahibi kılmanın mümkün olduğunu, TIP'in oylarının sürekli şekilde artması ve Türkiye'nin en eski partisi CHP'nin sola açılmak ihtiyacını duyması en somut ve inkâr kabul etmez şekilde ispatlamıştır. Kaldı ki, Türkiye'deki bütün anayasa kuruluşlarının ve demokratik güçlerin tutum ve eylemleri de anti-emperyalist ve sosyalist cepheden yanadır. Böyle bir gelişim içinde kaba kuvvete, zorbalığa, hele hele dini yerlerde sabotaja başvurmamak, her şeyden önce sosyalizme ihanettir. Dünyanın sayılı gerilla uzmanlarından Alberto Bayo'nun kitabı iki haftadır ANT'ta tefrika ediliyor. Che'ye ve Castro'ya gerillayı öğretmiş olan bu devrimcinin en başta söylediği sözler bu gerçeğin en yetkili ağızdan ifadesidir: «Geniş halk yığınlarının desteğinden yoksun bir başkaldırı yada halkın benimsediği bir rejime karşı girişilen hareket daima başarısızlığa ulaşır!»

Ama bu demek değildir ki, sosyalistler egemen sınıfların lütfu ile ayakta duracak, daima pasif davranacak, daima savunmada kalacaklardır. Sosyalist eylem, tarihsel gelişim içinde sömürücü egemen sınıfların tahakkümüne karşı büyük çoğunluğu teşkil eden emekçi-halk kitlelerinin siyasal iktidarı ele geçirme mücadelesidir. En adil yargıç olan tarih önünde sanık sandalyesinde oturan egemen sınıflardır. Sosyalistler kendilerinden dayacıdır. Sosyalistler savunmak değil, suçlamak, mahkum ettirmek durumundadırlar. Elbette soygunun, sömürdünün hesabını soracaklar, herkesin özgür ve mutlu yaşadığı bağımsız bir Türkiye'nin savaşını demokratik yoldan sonuna kadar vereceklerdir. Bugün bu yargılaşma tarih kürsüsü önünde anayasaya göre yapılmaktadır. Eğer bu anayasa ortadan kaldırılırsa, anayasa kuruluşları bertaraf edilirse, o zaman başka mücadele metodlarını uygulamak elbette kaçınılmaz hale gelecektir. Sosyalistler ve tüm anti-emperyalist güçler böyle bir emrivaki karşısında Amerikan emperyalizminin hizmetindeki egemen sınıflar diktasına karşı hiç şüphesiz başka metodlarla mücadele edeceklerdir. Büyük çoğunluğu azınlık diktasına karşı savunmanın metodlarını muhakkak ki, bugünden öğrenecekler, bileceklerdir. Ve gerektiğinde gözlerini karpmadan uygulayacaklardır. Tarihin yasası budur!

Reşat Fuat Baraner'i kaybettik

Türk toplumunun devrimci çizgisinde öncü görevi almış olan Reşat Fuat artık aramızda değildir. Adı her zaman en bağlarda anılacaktır. Her devrimci gibi zor yaşamıştır ve kimsenin dayanamayacağı yerlerden ve koşullardan kimseyi kınamadan, kimseye kızmadan çıkmıştır. Bütün sorunlarda sükunetini bozmadan, araştırmaya ve çözüme yönelen ve doğru sonuçlara ulaşmak isteyen tutumunu, gerçekçi ve objektif tutumunu eiden bırakmamıştır. Toplum konularına bilim yolundan gelmiştir, matematik ve kimya öğrenimi yapmıştır, ekonomiyi ve felsefeyi kendi kuralları içinde en iyi değerlendiren az rastlanır kişilerdendi. Bir sürü karmaşıklık içerisinde görünmez hale geliveren öz noktayı, sezgi ile değil, hayır, doğru ve sağlam bir muhakeme sonucu olarak bulup çıkarırdı. Büyük yanlışlara düştüğünü gören bilen yoktur, herkes tarafından sevilen, sözüne güvenilen, sözü kanıt değerinde olan bir öncü idi. Marksist literatürde, ekonomide, özellikle felsefede, kendisine her sorunun sorulabileceği güçteydi.

Şimdi Reşat Fuat'ın ölüm 67 yaşında ve ölümünden on gün öncesine kadar son gücünü ekmek parasının peşinde tü-

ketirken bulmuştur. Bir kaç yıl önce kalb hastalığı geçirmişti. Bir buçuk ay önce de önemsiş gibi görünen rahatsızlıklar başlamıştı, göz göre eriyor, gücü azalıyordu. Pazar günü hastahane yatağının çevresinde toplanan arkadaşlarıyla görüştü, sevgili, her zamanki sevimliliği, her zamanki kibarlığı ile gönüller aldı ve ertesi sabaha çıkmadı.

Devrimciydi, öğretinin çeşitli bunalımları içinde doğru çizgiden şaşmamayı, öncülerin o zor ve nankör işini, başarmıştır. Kendi ülkesinin gerçeğinden ve kendi halkının özgürlüğünden ve mutluluğundan başka bir şey düşünmemiştir. Otuz yıl öncesinin Yeni Edebiyat Dergisi'ni, o küçük ve aydınlık dergiyi hatırlıyoruz. Bu dergide Ali Rıza imzasıyla yayımladığı güçlü yazıları çağının genç zihinleri hiç bir zaman unutmamışlardır. Dost çevresinde konuşup tartışmayı severdi, insana belli etmeden öğretir, zor düğümleri çözer, bunalımları giderir, ve bütün bunlar hep sakin, gösterişten uzak ve bir akar su berraklığı içinde geçerdi. Bildiğini iyi bilenlerin duraksamayan, inandırıcı bir konuşması vardı. Otuz yıldır nice bunalımların onun yerinde ve zamanında değimeleriyle nasıl sona ermiş olduğunu bilenler çoktur.

Ve mihnet yılları gelmiştir. Yönetici sınıfların bilgisizlikten ve gereksiz dümanlıklardan beslenen nobran ve hoyrat tutumları... ve Reşat Fuat ezizletmiştir, çilesi ağır olmuştur, yirmi yıla yakın süre mahpus damlarında yatmıştır, gene kavga onu hep en önde en korkulu yerde bulmuştur. Devrimci namusa örnek olmuştur, elindeki bayrağı yere düşürmemiştir. Kişiliğinin en belirgin özelliği iffetli olmuştur. Robespierre gibi o da bozulamazdı. Eli kire değmemiş, gırtlğından haram lokma geçmemiştir. Çok ezizletmiştir, çok kahır çekmiştir, hiç eğriyet görmemiş hiç kahır çekmemiş bir insan gibi kalmıştır. Yüzü her zaman sakin, bakışı her zaman açık ve duru kalmıştır.

İstanbul Darülfünunu Fen fakültesi matematik bölümünü bitirmiş, Almanya'da kimya öğrenimi yapmış, çalışkan ve parlak zekâlı bir kişiydi. Gazi Mustafa Kemal Paganın yakın akrabasıydı. Önünde bütün ikbal yolları açıktı. Reşat Fuat arkadaş zor yolu seçmiş, dar kapıdan geçmiş, ömrünü Türk emekçisinin yoluna koymuş, ve ekmek parası olan kalemi elinde ölmüştür.

Müntakim ÖÇMEN

Türkiye'deki sosyalist mücadelenin en seçkin ve en çilekeş savaşçılarında Reşat F. Baraner, 67 yaşında hayata gözlerini yummuştur. Baraner'in cenazesi perşembe günü toprağa verilmiştir. Emekçilerin davasına hayatını vermiş olan Reşat Fuat Baraner'in acı kaybı dolayısıyla ANT, bütün Türk emekçilerine ve sosyalistlerine başsağlığı diler...

SANIK İBRAHİM UÇAL
— Asıl hedef: TIP —

Geçen hafta İzmir, dün yada eği ender görülebilecek bir sabotaj komedisi-ne sahne oldu...

Cumartesi gününün son saatlerinde Amerikan Haberler Merkezi Binası'na «Molotof Kokteyli» atıldı. Bu sabotaj ve kundaklama olaylarının sanığı olarak polis tarafından emüseccel komünist diye takdim edilen O. Başdemir adında biri yakalandı. Amerikan Haberler Merkezi'ne «molotof kokteyli» ni atar atmaz yakayı ele veren Başdemir derhal bülbul gibi konuşmaya başlayarak kendisinin bir «komünist» olduğunu açıkladı. Sonra Hisar Camii'ne de bomba koyduklarını anlattı ve suç ortaklarını bir bir ele vermeğe başladı.

Sabotajcılar, herhalde «komünist» oldukları daha iyi anlaşılmasını diye, Amerikan Haberler Merkezi'ne molotof kokteyli attıktan sonra daha garip bir biçimde sabaha karşı camide bombalarını patlattılar. İçin garibi, camide bombanın patlayacağını polis daha önce biliyordu. Hatta ve hatta namaz kılan cemaat arasında da bunu bilenler vardı. Bazı gazeteciler de durumdan haberdardı. Sözün kısası,

İzmir sabotajı (!) sanıklarından Ertuğrul Destan, Muharrem Elatik, Esat Elnah, Ünal Ayyıldız ve İsmail Doğrukaş...

SABOTAJ KOMEDİSİ

patlayacağını önceden haber veren yabancı bomba söz verdiği saatte ve büyük bir gürültüyle patladı. Bu patlamaya rağmen Hisar Camii İmamı cemaati namaz kılmağa çağırdı. Camide belki de ikinci bir bomba bulunması ihtimalini dikkate almaları gerekirken, polisler, ikinci bombanın patlamayacağından gayet emin, cemaati «bombanın patlamasından önce ve sonrası camiden çıkarmadılar. Hisar Camii şadırvanında patlayan bombanın da bir yam duvar, öte yamı kum torbası görevi yapabilecek gübre torbaları ile kapalı idi. Nitekim patlamada yalnız duvar ve saksılar zarar görüyordu.

Amerikan Haberler Merkezi'ne «molotof kokteyli» nin atılması da aynı gariplikler içinde olmuştur. Zira her gece demir kepenkleri kapatılan Amerikan Haberler Merkezi'nin olay gecesi kepenkleri kapatılmamıştı ve patlayıcı madde İzmir için erken denebilecek bir saatte, hemen herkesin sokakta olduğu bir sırada (24'ü 1 gece) atılıyor-

du. Amerikalılara ait bütün binaların önünde polisler aralıksız nöbet tutarken o gece Amerikan Haberler Merkezi'nde hiçbir polis görevlendirilmemişti. Açık kepenklerden içeri molotof kokteyli atan Osman Başdemir, yakalanmamak için değil, yakalanmamak için elinden gelen herşeyi yapmıştı. Ve Başdemir'in cebinden patlayıcı maddelerin nasıl kullanılacağı hakkında bir şema çıkması, Başdemir kimse kendisine bir şey sormadan «ben komünistim» diye övmeyiş yapmıştı. Başdemir olaydan hemen sonra yakalanmış, bu kadar tehlikeli bir işe girişen bir adam olarak arkadaşlarını açıklamaması gerekirken derhal polise bütün bildiklerini sayıp dökmüştü...

Polis, inanılmayacak kadar kısa zaman içerisinde ve hepsini elleriyle koymuşçasına, ağaçtan armut devşirir gibi, elebağları da bir emüseccel komünist olan sanıkları toplamaya koyuldu.

Ama patlayan bombalar sahteymiş, yakalanma mizansenleri gülünçmüş, elebaşı Osman Baş-

demir «kafadan yana» biraz rahatsızmış... Ne gam!

Osman Başdemir'in «dudak yememiş bülbul» gibi şakıması sonunda «sabotaj ve kundaklama» oyununun sanıkları olarak dokuz kişi yakalandı. Bunlar da, polisin verdiği bilgilere göre, suçlarını «şakır şakır» itiraf ettiler. Ama soruşturma biraz derinleştirilince, «komünist şebekesi» nin altından ortaya çıka çıka ne çıkısa beğenilir? Bir hırsız çetesi... Meğer, Amerikan Haberler Merkezi'ni ve Hisar Camii'ni bombalayanlar bir hırsız çetesi değil miymiş! Tabii bunların hırsız oluşları «komünistliklerini» örtbas edecek değil ya! Tam tersine, bunların hırsızlıkları komünist oluşlarının bir başka delili sayılıyordu İzmir polisince...

Yalnız, müseccel komünistlikleri, casuslukları, hapiste yatmaları kamuoyunun önüne karşı çarşaf serilen sanıkların hırsızlıklarını önce karışık meselelerin içerisinde İzmir polisi nasıl bulup da meydana çıkartmıştı? Siyasal polisin Türkiye'ce

Osman Başdemir mahkemede suçlamaları reddederek «Sabotaj tertipleyen ve bombaları patlatan Faruk Sükan'dır» diyor...

böyle başarı üstüne başarı gösterdiği görülmüş şeylerden değildi, doğrusu...

Ama işin bir püf noktası vardı. O da, «kundaklama ve sabotaj» oyununun sanıklarını yakalayan kişilerin siyasi polis değil de, İzmir İkinci Şubesi'nin hırsızlık masası memurları olması idi! Müseccel komünistleri, casusları bir kaç saat içerisinde toparlayacak kadar kudre-

te sahip olan hırsızlık masası memurlarının, sanıkların bir de hırsızlıklarını bulup ortaya çıkarmaları kadar tabii ne olabildi dünyada? Nitekim öyle de oldu.

Bütün bu olup bitenlerin yanında bir başka nokta daha dikkati çekiyordu. İzmir'in siyasi polisi, yani Birinci Şube memurları, bu işten tamamen ellerini eteklerini çekmişlerdi. Belki de çektilerimşilerdi. Siyasi suçluları İzmir'de Hırsızlık Masası memurları yakalıyorlar, ifadelerini alıyorlar, gazeteclilere resim çekmeleri için izin veriyorlardı. Bu işle ille de bir başka niyet arayan şüpheli kişiler ise, İkinci Şube Müdürü'nün «aymı sıkıktık» olmayışı yorumunu, zaten meselenin arap sağına döndüğü yetmezmiş gibi, ortaya atıyorlardı.

Esasında bir camide bir amü-seccele komünist» ile tayfasının bomba patlatmasının kimlerin işine yarayacağını, kimler tarafından istismar edileceğini araştırmakta büyük yararlar vardı. Bir kere işin ailem ediliş

kallam ediliş TIP'in şartına yüklenmesine çalışıldığı daha olayın başında belli oluyordu. Hele Zehir Hafiye Sükan'ın dehqetengiz demegileri TIP'e karşı ateş sağıyordu. Demek ki, bomba olayından yararlanan kimselerle bombayı atanların durumlarında gelişmeler vardı. Bir insanın kendi ideolojisine, kendi prensiplerine ve kendi arkadaşlarına zarar vermek için böylesine ahmakça tertiplere girmeyeceğini anlamak için fazla zekâyâ da gerek yoktu. Ama Osman Başdemir kalkıyor, molotof kokteyli atar atmaz şıp diye yakalamıyor, hemencecik komünist olduğunu bağırıp çağırıyor, arkadaşlarını teker teker ele veriyordu. Ve böylesine deli saçmasından farksız bir işin altından bir kaleme kalkıveren Bay Sükan, o akıllara durgunluk verecek fikirleriyle peşin hükümlü suçlamalara girişiliyordu. Bu karışık işlerin, hesapların altında bir bütünlük vardı ama neydi?

Sanıklardan Osman Başdemir'in komünistlikten, Şükrü Kurt ile İsmet Kurtuluş'un Bulgaristan hesabına casusluk yapmaktan sabıkaları olduğu, İsmail Doğrukaş, Ünal Ayyıldız, İbrahim Uçal, Ertuğrul Destan, Esat Elmalı ve Muharrem Elatik'in ise sabıkasız oldukları polis tarafından bildirilmişti.

Ama Sükan, ne olursa olsun, olayla TIP arasında bir bağlantı kurmak için çırpınıyordu. Başdemir'in yakalanmasından sonra bir çok TIP'linin ifadelerinin alınması, evlerindeki aranması ve sonra da serbest bırakılmaları bunun deliliydi. İlgililer nihayet Sükan'ın istiglal yerine getirip dokuz sanık arasında üç de TIP'li buluverdiler. Ve Zehir Hafiye ile adamları, Konya'da gerici ayaklanmanın sanıklarından en az 30'unun AP'li olduğunu bir an için unutup, bu üç

Sanık İsmet Kurtuluş ağlayarak ifade veriyor, yanında da Şükrü Kurt görülüyor.

sanıktan dolayı sabotajı TIP'e maletmeğe kalkıştılar.

Çarşamba günü öğleden sonra Çankaya'da Başbakan Demirel ile görüşen İçişleri Bakanı Sükan İzmir Olayları ile ilgili dört sayfalık bir açıklamayı basına verdi. Açıklamada sanıkların kimlikleri en ince ayrıntılarına kadar belirtildikten sonra Başdemir'in azılı bir komünist olduğu bildiriliyor, «Osman Başdemir mahkumiyeti sebebiyle herhangi bir partiyi kayıtlı değildir. Allesi Fatma Başdemir TIP üyesidir» denilerek, ayrıca İbrahim Uçal, Ünal Ayyıldız, Muharrem Elatik, Esat Elmalı ve Ertuğrul Destan'ın da TIP'li oldukları ileri sürülüyordu.

İktidarın olayı TIP'in üzeri-

ne yıkmaya gayreti, çarşamba günü mahkemede sorguya çekiltilirdi. Sanıklar, daha önce

gazetecilerle konuşturulmadan poliste verdikleri ifadelerde, yine polisin açıklamasına göre, suçlarını itiraf etmişler, her şeyi en ince ayrıntılarına kadar anlatmışlar ve «Suçluyuz» demişlerdi.

Ne var ki, sanıkların polise verdikleri ifadeler mahkemede hep tersyüz oldu. Başta Osman Başdemir olmak üzere tüm sanıklar bomba olayı ile hiçbir ilgileri olmadığını ileri sürdüler. TIP üyesi sanıklar da, bu işin TIP'in üzerine yıkılmak istendiğini, polise, bu nedenle yakalandıklarını söylediler. Başdemir'in ifadeleri ise, «sabotaj komedisi» nin en dikkatli çekici sahnelerinden biri oldu. Mahkemede «ben suçsuzum!» diyen Başdemir, yargıcın epeki o halde suçlu kim?» sorusunu şöyle cevaplandırdı :

«... Herhalde Faruk Sükan olacak. Çünkü polisler ifademi alırken bir tanesi bir arkadaşına bu durumu söyledi. Bombaları Faruk Sükan patlatmış olabilir.»

Hitlercilik Oyunu

Yaşar Kemal

Bir haftadır okuyucularım ile konuşuyorum. Onlar konuşuyor ben dinliyorum, ben konuşuyorum onlar dinliyorlar. Konuşuyoruz işte. İçinde genci yaşı, öfkeli, soğukkanlı, umutlusu umutsuzu var. Korkağı, cesuru var.

O : «Göz göre göre şu demokrasi güme gidiyor. Yok mudur kurtaracak bahı kara maderini?»

Ben : «Yok. İşler öyle bir sarpa sardı ki... Bu hükümetten başka her hangi bir hükümet olsa iktidarda demokrasi dedikleri kurtulurdu. Böyle kör topal bir süre daha giderdi.»

O : «Hiç mi umut yok?»

Ben : «Yok gibi.»

O : «Şu demokrasi de Türk milletine çok şey mal olmuştu. Yirminci yüzyılın aydınlığından, Ortaya çıkan karanlığa dolmuş gitsenememize. Yeryüzünün belki de en ilginç halkı okutma deneyi, başarılı Köy Enstitüleri, demokrasi sayesinde kapalı.»

Ben : «Evet hiç bir oyun bir millete bu kadar pahalıya mal olmamıştır. Bağımsızlığımızı demokraside yitirdik.»

O : «Kompradörlük demokraside doğdu.»

Ben : «Her bir komprador bir Kolonyel.»

O : «İnsanlarımız, kültürümüz yozlaşmış.»

Ben : «Anadoluda Allahsız kitapsız, dinsiz imansız, her şeyi, ahlaki, ırz namusu, insanlığı yalnız parayla ölçen, her şeyi parayla ayarlayan infaşsız eli kanlı bir tefeci sınıfı doğdu. Bugün Türkiye bunların etkisinde. Bunlar Türkiye'yi yoketmezlerse tarih boyunca bir daha Türk milletinin sırtı yere gelmez. Bu da demokrasi sayesinde.»

O : «Evet demokrasi Türklere çoğal mal oldu. Seriat isteriz avazeleri Türkiye semalarını titretmeğe başladı. Tam bundan yüz, yüzelli yıl önceleri gibi.»

Ben : «Şunların basınına bakın. Şu seviyeye bakın. Bunlar Türk milleti gibi bir milleti idareye kalkışanların basını.»

O : «Dünya basını bu kadar aşağılık, bu kadar düşünce yoksunu, bu kadar sabıhtan akşama kadar küfreden bir basını görmemiştir. Demokrasimizin dünyaya sunduğu bir dünya rekoru.»

Ben : «Bazan umutsuzluğa düşüyorum. Her hangi bir millettin, yozlaşmamış, bir çok iyi haseletlerini yitirmemiş bir millettin, bir milletin arasından böyleleri nasıl çıkarılır?»

O : «Bir oyun olan demokrasimizin en büyük kusuru, oyun olarak başlamasıdır. Bu oyun olarak başlayan demokrasi,

oyun olarak da sürdü gitti. Kimse demokrasiye inanmıyor. Birkaç iyi niyetli kişi hariç. Hele iktidara gelenler hiç inanmıyorlar.»

Ben : «Demokrasiyi bir kandırmaca, yutturmaca sayıyorlar. Halkın sağduyusuna, zekasına, dehasına inanmıyorlar. Kimse de inanmıyor. Halkı ahmak biliyorlar. Çocuk gibi davranıyorlar ona.»

O : «Halk bunu yutuyor mu?»

Ben : «Yutar mı?»

O : «En büyük silâhları aldatmaca, kandırmaca.»

Ben : «Hristiyanın emrindeki yeşil sarıklı, din tüccarı kâfiri saf, dini bütün, vatansever müslümanlarla karıştırıyorlar. Karmakarış ediyorlar. Dini halkın ekmeğinin karşısına dikiyorlar. Kompradörlük bayrağı oluyor din. Hristiyan zenginlerinin kölesi kompradörlük kalkanı yapıyorlar dini. Dini, tüylü bitmedik yetimlerin, hastanın sayrının, yoksulun, çalşının daha fazla sömürmesi için alet olarak kullanıyorlar.»

O : «Buna müslümanlar ne diyorlar?»

Ben : «Bu alçaklıktan şimdilik onların haberleri yok. Çünkü dünyada bu de-neati yalnız kompradörlük, onların köleleri yaparlar. Saf müslüman güzel dininle, halkı sömürmek için kullanıldığını ne bilir. Akla bile gelmez.»

O : «Halkın ekmeğinin karşısına dikilen din yıpratır. Halkın ekmeği din kadar kutsaldır.»

Ben : «Bir gün müslümanlar bunu öğrendiklerinde seyreyle sen gümbürtüyü. Sıçan deliği bin altına çıkar. Kompradörlük Türk milletinden çaldıkları paraları kendilerine bir küçücük sıçan deliği bile alamazlar. Ve halk sonuna kadar böyle kalmayacak. Halkın dehası Türk milletinin imdadına tez günde yetişecek. Din düşmanı, insanlık düşmanı, milliyetçilik, vatan düşmanı, halk düşmanı, komprador uşağı yeşil sarık belâsını bulacak. Müslüman dini de saflığına kavuşacak, halkın, insanların yanında olacak. Halkın, güzelliğin yanında olacak. İlk doğuş günlerindeki gibi.»

O : «Şimdilik onu Konyada kullanıyorlar. Halkın ekmeğine, Türk milletinin bağımsızlığına karşı... İzmirde onunla Hitlercilik oynuyorlar, boylarına da bakmadan.»

Ben : «O kadar küçüklük ki, o kadar pire gibiler ki, işte bu yüzden akıbetleri Hitlerin akıbeti gibi bile olmayacak.»

O : «Yüzük ki, bu demokrasi oyunu bize çoğal mal oldu. Yok mudur kurtaracak bahı kara maderini?»

Ben : «Var mı dersiniz?»

Başdemir, daha önce polisin kendisine işkence yaparak «suçluyuz» dedirttiğini de belirttikten sonra diğer sanıkların şöyle savunuyordu : «Bunların hepsi de suçsuzdur. İsimlerini ben-den işkeç ile, zorla aldılar. O zaman ıstırap çekmemek için bu isimleri vermek zorunda kaldım. Bunlar masumdurlar...»

İşkence meselesi ortaya çıkınca her komedide yer alan komik çelişkilerden biri de kendisini göstermekte gecikmedi. Kendisine işkence meselesini soran gazetecilere İzmir Emniyet Müdürü Rüştü Ünal «Polis soruşturma sırasında sanıklara bir fiske dahi vurmamıştır. Suçlu karakolda doğru söyler, mahkemede şaşar...» cevabını verirken İzmir Savcısı Recep Erkinlet aynı soruyu şöyle cevaplandırıyor : «Bir ikisi sıkıştırılmıştır. Diğerlerine bir şey yapılmamıştır...»

Böylece Sükan'ın tertibi, daha bir kaç gün geçmeden bütün komikliğiyle sırtına başlamıştır. Nitekim, TIP II Başkanı Güney Dinç de, Sükan'ın

asılsız suçlamalarını cevaplandırarak «Çirkin bir tertiple karşı karşıya bulunuyoruz. İçişleri Bakanı, İzmir olayı sanıklarının yedisinin TIP üyesi olduklarını iddia etmiştir. Bu doğru değildir. Yalnız üçü TIP'lidir. Diğerlerinin partimizle ilişkisi yoktur. Adli tahkikat henüz başlamamışken İçişleri Bakan'ın sanıklarla ilişki kurarak TIP aleyhinde suçlamalarda bulunması suçtur, bakan istifa etmelidir» demıştır.

TIP Genel Sekreteri Rıza Kuas da verdiği demeçte Sükan'ın çirkin tertibini teşhir ederek şunları söylemiştir : «Ortada iki ihtimal vardır : Sanıklar arasında TIP'li bulunabilir ama bunlar suçsuzdur ve bir tertibe kurban edilmek istenmektedirler. Sanıklar arasında karıştırılan bazı kimseler daha önce Sükan ve benzerleri tarafından bilhassa partiye sokulmuşlardır ve bir tertibin içinde TIP'e suç atmak için vasıta durumuna düşürülmüşlerdir. Sanıkların tümü tarafından asıl suçlu olduğu iddia edilen Sükan, derhal İçişleri Bakan'ından çekilmelidir...»

Atatürk'ün Bursa Konuşmasını dahi «komünizm propagandası» gerekçesiyle dava konusu yapan Ünlü Bornova Savcısı Osman Kirkyavaşaroğlu tarafından açılan bu davanın safahatı ve sonucu muhakkak ki çirkin tertibi bütün çıplaklığıyla ortaya çıkartacaktır.

Tural'ın keyfi tutumuna karşı çıkarak istifa eden Refii Yılmaz, İrfan Tansel ve Necdet Uran bir arada...

Komutanlar arasındaki anlaşmazlık!

CEMAL TURAL
— Dedim dedik! —

Uzun süreden beri kamuoyundan gizlenen **«yüksek komutanlar seviyesindeki anlaşmazlık»** nihayet geçen hafta üç kuvvet komutanının istifasıyla açığa çıkmıştır.

ANT okurlarının gayet iyi hatırlayacakları gibi, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cemal Tural ile kuvvet komutanları arasındaki anlaşmazlık geçen yıl kendini göstermiş bulunuyordu. Anlaşmazlığın konusu özetle şöyle idi:

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 1970 yılında yürürlüğe girecek 49. maddesinin (F) fıkrası gereğince bekleme süreleri sonunda terfi edemeyen generaller ile amirallerin emekliye sevkedilmeleri gerekmektedir. Ancak, bu maddenin 1970 yılında yürürlüğe gireceği için bu ayıklama işlemi gündelik uygulanamamış, süreli gelen bütün general ve amiraller terfi ettirilmiştir. Bu yüzden orduda piramit bozulmuş ve üst kademelerde tipik 27 Mayıs öncesinde olduğu gibi bir şişkinlik meydana gelmiştir. Ayrıca bu general ve amirallerin terfi ettirilmesinde de, görüş ayrılıkları belirmiştir. Terfi ettirilecek general ve amirallerle ilgili olarak Orgeneral Tural'ın Yüksek Askeri Şura'ya getirdiği liste kabul edilmemiş, kuvvet komutanlarının hazırladıkları liste onaylanmıştır.

Genelkurmay Başkanı Tural, bu defa istediği general ve amiralleri mutlaka terfi ettirebilmek için Askeri Şura toplantısından önce yurt gezisine çıkmış, deniz, hava ve kara kuvvetlerine bağlı yerlerde terfilerle ilgili ısratla bulunmaya başlamıştır. Tural'ın bu yetki sınırlarını tecavüz eden tutumu karşısında Deniz Kuvvetleri Komutanı Necdet Uran ve Hava Kuvvetleri Komutanı İrfan Tansel birlikte hareket etmeye karar vermişler ve Cumhurbaşkanına Sunay'a çıkarak istifalarını vermişlerdir. Ancak Cumhurbaşkanı Sunay, kuvvet komutanlarının istifalarını kabul etmemiş, hattâ gazete haberlerine göre, iki komutanı «Beraber geldiniz, beraber gidersiniz» demiştir. Olay gazete sütunlarına geçince, Tural ile diğer komutanlar arasındaki anlaşmazlık bütün ayrıntılarıyla kamuoyuna açıklanmıştır.

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da aynı anlaşmazlığın patlak vereceğini hesaplayan Demirel, Sunay yoluyla Necdet Uran ve İrfan Tansel'e kontenjan senatörülüğü ve büyükelçilik teklif etmiş, fakat komutanlar bu teklifleri bugüne kadar oyalamışlardır. İktidara geldiği günlerde, komutanlar arasındaki anlaşmazlıkların kendi yararına olacağını sanarak her türlü kışkırtıcılığı yapan Demirel iktidarı, bugün anlaşmazlığın giderilmesi için büyük çaba harcamıştır. Çünkü, gelecekte yerlerine gelecek olanların nasıl bir tutum takınacaklarını kestirmek mümkün değildir.

Bu bakımdan, Demirel iktidarı, dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmamak için anlaşmazlığı tatlıya bağlamak üzere Sunay'ı aracı olarak kullanmak istemiştir. Ancak bu teğebbüsler de sonuç vermemiş, hafta sonunda Tansel ve Uran'ın istifaları kesinleşmiştir.

Ancak, Genelkurmay Başkanı Tural'ın da durumu kritik-

tir. Tural önümüzdeki mart ayında yaş haddini doldurmakta, bir yıl daha görevde kalabilmesi ancak Bakanlar Kurulu kararı ile mümkün olabilmektedir. Bu bakımdan Tural'ın hükümetle iyi geçilmesi şarttır. Kuvvet komutanları ile Tural arasındaki anlaşmazlığın nedenleri sadece genelkurmay başkanının yetki sınırlarını aşmış olması ve terfi listeleri ile de ilgili değildir.

Komutanlar, son öğrenici olayları sırasında hükümetin tutumunu benimsemediklerini belirtirken, Tural hükümetin izlediği politikanın yerinde olduğu tezinde ısrar etmiştir. Sızan haberlere göre, bu konuda yapılan toplantılarda ve Milli Güvenlik Kurulu'nun son toplantısında aynı konuda tartışmalar olmuştur. Daha sonra Tansel ve Uran, Milli Güvenlik Kurulu toplantısı sonunda yayımlanan bildiriyi hayretle karşıladıklarını, iktidara ordunun aynı paralelde gösterilmesi amacıyla bildirinin bu şekilde kaleme alındığını ilgili yerlere bildirmişlerdir.

Şimdi büyük problem, istifa eden kuvvet komutanlarının yerine kimlerin getirileceğidir. İktidar her ne kadar, yaş haddini doldurmuş bulunan Tural'ın tayin yetkisini elinde bulundurarak Genelkurmay Başkanı'nı tamamen kendi kontrolünde tutabilecekse de, yeni gelecek kuvvet komutanları için aynı şey söz konusu değildir. Milli

Güvenlik Kurulu'nda söz sahibi olacak üç yüksek komutanın seçimi meselesi, başta Demirel olmak üzere bütün AP ricalini ve Genelkurmay Başkanı'nı ciddi şekilde düşündürmekte, hattâ endişelendirmektedir.

Belediye eliyle vurgun

Mimarlar Odası İstanbul Sekreteri Demirtaş Ceyhun geçen hafta yaptığı basın toplantısında, «son mahalli seçimlerden sonra belediyelerin kontrolünü ele geçiren AP'lilerin daha bismillah demeden treni kaçırarak yola telaşla yaptıkları bir takım icraatlar ve verdikleri kararlar bizi kışkırtıyor» demiştir.

Ceyhun'un açıklamasına göre, 1. Bugünkü raylıçlarla en azından 2-3 milyar liralık bir istihlak kararı demek olan Boğaz Köprüsü çevre yolu güzergahı, henüz İstanbul nazım planı tamamlanmadan ve hiçbir bilimsel eleştiriden geçirilmeden onaylanmıştır.

2. İstanbul Belediyesi'ne ait bir takım arsalar çok ucuz bedellerle satışı çıkartılmıştır. Son olarak satışı çıkartılan belediye arsası sayısı 24'ü bulunmuştur.

3. Çatı katlarının tam kat haline getirilmesi için, örneğin

Pendik ve Ankara belediye meclislerince karar alınmak istenmiştir.

4. Ankara Atatürk Bulvarı'nın Akay kavşağında bina yükseklikleri bir kırpıda 6 kattan 10 kata çıkartılmıştır. Bu yüzden bu bölgede Belediye Başkanı Ekrem Barlas'ın adamı olan Şakir Kesbir ile Celal Bayar'ın da arsaları dahil olmak üzere bir çok arsanın metre karesi 900 Lira'dan 1600 Lira'ya çıkmıştır.

5. Geçeköndü bölgelerinde hiç yol yokken İstanbul ve Ankara'da zengin muhtillerine pahalı yollar yapılmaktadır.

Ayrıca, teknokrat kıyımı da devam ettirilmekte olup Ankara Belediyesi Yapı Kontrol Müdürü Cenap Terzioğlu bu görevden alınmış, yerine eski DP milletvekillerinden Bedi Enüstün getirilmiştir. Terzioğlu'nun müracaatı üzerine Danıştay bu değişiklik kararını iptal etmiş, ancak Ankara Belediye Başkanı Ekrem Barlas uygulamamıştır.

Mimarlar Odası, Danıştay kararı uygulanmadığı takdirde, Savcılığa başvurarak Belediye Başkanı Ekrem Barlas'ın, kanunun açık hükümlerine dayanarak, tutuklanmasını ve hakkında dava açılmasını isteyecektir.

DAM ÜSTÜNDE ZAMAZAM VUR BELİNE MİLLETİN!

Sükan'la İzmir'deki yadağı, Ünsal'ın hâli gayetle güç... Ondan hep böyle emiş, hep böyle cemiyetli konuşuyorlar... Diyelim: Sükan, «Deli-lerimiz sağlandı» dedi; bu, bileceksiniz ki, «Deli-lerimiz sağlandı, Osman'ı, Başdemir'i iyi bağladık, sağlam bağladık» demeye gelir... Diyelim Ünsal, «Osman, Manisa ve Balıkesir tınarhanesine hasta değil, ziyaretçi olarak girmiştir» dedi, hemen çıkacaksınız; bu, Osman'ın tınarhaneye dört yıllığına, geceyatısına misafir olduğu anlamını taşır. Ama mecburlar, na'psınlar, kim seçmişse seçmiş, zardelinin biri bu Osman!.. «Git Amerikan Haber Bürosu'na bir Molotov kokteyli ate, dendiye, ulan, kokteylden kokteyle fark var!.. Bu hiyar unutmus Molotov adını, sormuş soruşturmuş «Amerikanlar en çok hangi kokteyli seversin diye Efes Oteli'nin barmenini bulmuş, o da Martini kokteyli'ni salık vermiş... Üstünden de çıktı formülü, pembe bir kâğıda yazılı...»

MALZEME : Yarım şarap kadehi dolu su sek cin, yarım şarap kadehi dolu İtalyan vermutu, sekiz damla akide şekeri şurubu, oniki damla portakal suyu,

bir ufak parça limon kabuğuyla kırılmış buz.

YAPILIŞI : Kokteyl kabını kırılmış buzla dolduracaksınız, üstüne hazır sıvıları döktüp büyük bir bardağa süzecek ve yüzeyinde yüzen ufak parça limon kabuğuyla süsleyeceksiniz...

Bekliyoruz biz de Amerikan Haberler Bürosu'nun karşısında... Saat 1 oldu yok, 1.5 oldu yok, bekle baba bekle!.. «Hah!» dedik, esonunda geldis... Atlı Büronun camına elindeki mereti... Bir şağırtı oldu ama, ateş yok... Dinlene yandığının herifi!.. Çare yok, cibin benzininden alıp bir parça ateşledik... Adet yerini bulsun diye... Deli Arnavut, Martin'le Martin'i karıştırmış meğer... Herif herif değilse bir çekil... Yolda şarkı çağırıyor bir de... «Sen olmasan alemde, ah, budurüü yanmazdım», diye...

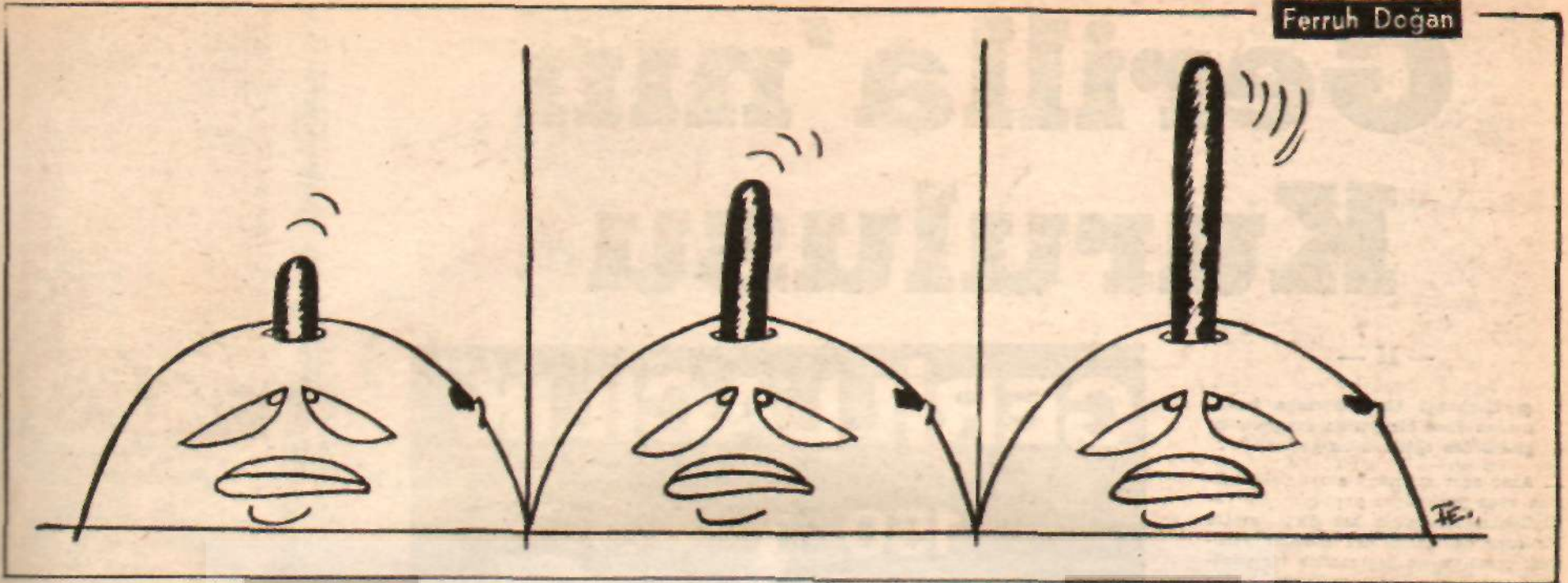
Birader, bu kadar tahrife karşı bir tertip alınması lazım elbet. Deyuslar KMDMD diye bir örgüt kuracaklarmış, duyduk... Yani «Komünizmle Mücadele Derneğiyle Mücadele Derneği» diye bir örgüt kuracaklarmış... Herkesin de bir tahammülü var... Yahu, banı o Vedat di-

ye, gehit diye ölmüş bir oğlan var ya... Yok efendim, polis camdan atmış vелеdi... Aslında piçin tahrikine kaldırımlar bile dayanmadı, şahlandı gibi pence-rehin oraya, altına aldı imansızı... Pekiyi, geçen gün kopan «TORNAVIDA» fırtınasına ne dersin?... «Şehitli, göğe ağdu derken, herif tepemize taş yağdırdı baksana!..»

Buna karşı, dediğim gibi, bir tertip alacakmış!.. Montaj sanayii, ambalaj sanayii var da, neden sabotaj sanayii olmasın, sorarım sana!.. Biz de bir kolaylık düşüneceğiz elbet!.. Nâtekim «Yeşil Tulumba Takımı» nı kurduk... Süleyman içinden çıktığı sandığı aldı geldi... Sükan ateşliyor, kundaklayıp gocuğu, biz de kaptığımız gibi sandığı, koşu ko-parıyoruz yangın yerine... hemenceik söndürüyoruz ateş!.. Bu ebeylek oyun, ka-ba kuvvet dalaveresi!.. filan diyeceksin ama, mecburuz, dediğim gibi, emali durum nazikletikçe, kabalaşmağa mecburuz... Böylece olacak bu, başka yolu yok... Kısacası bunun, ve uzunun kı-sası:

Ekmeğe zam, tuza zam, Doğruyu söyleyene dam!..

Can YÜCEL

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed
kemal

AYGÜN'DEN SÜKAN'A...

Evim Gökdelen'in ardındaki Karanfil Sokak'ta. Karşınızda gündü CKMP Genel Merkezi olan yapı, Amerikan kitaplığı o zamanlar. (Eski Ankara Milletvekili İhsan Pehlivanlı'nın evi.) Cumhuriyet Muhabiri Doğan Tanyerle oturmuş, hem demleniyor, hem dertleşiyoruz. (Şimdi TRT merkez müdürlerinden). Doğan başından geçenleri anlatıyor. Ordudan nasıl ayrılmış, nasıl özüm işçiliği yapmış, nasıl sonradan haklarını geri almış. Çektikleri bir kitap dolduracak kadar acıklı.

Derken camları zangırdatan, oturanları yerinden yılatan bir patlama oldu. Ardından aynı ölçüde iki patlama daha uzaklardan geldi. Patlamalar birbirini kovalıyor. Serde gazetecilik var. İkimiz de yerlerimizden fırladık. Birinci patlama çok yakınımdan gelmişti. Sokakta bulduk kendimizi... Karşımızdaki Amerikan kitaplığının önünde kalabalık toplanmıştı. Baktım, çoğu tanıdığım sivil polisler. Kemal Aygün sanırım, o zamanlar, hem Ankara Valisi, hem de Emniyet Genel Müdür vekili... Olay yerinde hazır ve nazır. Biraz sonra, Menderes, bazı Bakanlar ve Bayar da geldi. Hepsini de gecenin yarısında, sanki böyle bir olaydan haberleri varmışcasına temiz, giyinik, hazırırklar idiler. Polisler, polis geçileri, ilgililer çok saygılı bir davranış içindeler. Bayar ve Menderes'e bilgi veriyorlar. Doğan'la ben olay yerine çok yakın olduğumuz için, önceden gelmişiz.

Bayar, alışkanlığına uygun, avurtlarını ısırarak, bilgici bilgici kafasını salladı ve düşüncelerini hemen söyledi:

«... Bu komünistlerin işi...»

Ötekiler tasdik ettiler:

«... Komünistlerin işi...»

Olay da, suçlanacaklar da belli olmuştu

«... Komünistler!..»

Bombaların ilki Amerikan kitaplığında, ikincisi Amerikan haberler merkezinde, üçüncüsü, Amerikan Büyük Elçiliğinin ardındaki eskilerin biriktirildiği depoda patlatılmıştı. Aynı anda ve aynı dakikada patlatılan bombalar «Komünistlerin marifeti»ydi. Lâni cimi yoktu ve kimse başka türlü bir teşhis koyamazdı.

Bir gün sonra, yurdumuza, Amerika'nın ünlü Dışişleri Bakanı John Foster Dulles gelecekti. Bütün karşılama hazırlıkları tamamı. Gazeteler ve iktidar çevreleri bu gelişçe büyük önem veriyorlardı. Dış

yardım az geliyordu, biraz para isteyeceklerdi. Onun için bu değerli misafirin gelişine çok önem veriliyordu. Demek tören programı içinde «komünistlerin bu azizliği» de vardı. Bir yandan iktidar çevreleri bu kutsal konuyu törenlerle karşılarken, bir yandan da komünistler bombalı bir tören düzenlemişlerdi. Gazeteler ertesi gün bu alçakça sabotaj olayını büyük manşetlerle halkımıza bildirdiler. «Kovuşturmayla gerekli gizlilik içinde devam» ediliyordu. Tertipler yakalanacak, halkımıza kimlikleri açıklanacaktı.

Amerika'nın ünlü Dışişleri Bakanı John Foster Dulles yurdumuza ertesi gün böyle bir hava içinde geldi. Şika güvenlik tedbirleri alınmıştı. Olur ya, komünistler, aziz konuya da bomba atabiliyorlardı.

Menderes Hükümeti dilediği kadar parayı alabilirdi mi, John Foster Dulles, bu olayın ardında yatan gerçek nedenleri görebildi mi, bilmiyorum. Belki Türkiye'deki Amerikan misyonu geçtiği ertesi gün kendisine anlatmışlardır. O da, oyun içinde oynanan oyunu sezmış, bilmiş, yurdumuzdan öyle ayrılmıştır. O zamanlar, böyle gerçekleri kamu oyununa gıplaklığı ile anlatmak her babayığdın kârı değildi. Kimse - gazeteciler demek istiyorum - resmi görüşün dışındaki gerçekleri anlatma cesaret ve yeteneğine sahip değildi.

Aradan yıllar geçti. Bildiğim bir şey var: Amerikan kitaplığına, Amerikan Haberler merkezine, Amerikan Büyük Elçiliği hurdalar deposuna bombalar koyan komünistlerin bir türü yakalanamamış olmalıdır. Bu konu açıldığında ve sorulduğunda zeki ve kurnaz Kemal Aygün'ün güldükler saçan yüzünü hatırlarım.

«... Bu işi karıştırma, senin için iyi olmaz...» gibilerden bakardı, soranların yüzüne... Kemal Aygün, yıllar sonrası bir gün, kimseden - kendi vicdanı da dahil - çekinmeden anılarını tarafsız olarak yazarsa, bu olayın gerçek düzenleyicilerini öğrenmiş oluruz.

Bâlâ yolunda çobanların oradan geçmekte olan bazı bakanların arabasına attıkları taşlar olayını hatırlarım. Atılan taşlar bakan arabalarının sağlam camlarını delmiş, bakanlar kendilerini Başkent'e zor atmışlardı. İçişleri Bakanlığı bir bildiri yayınlamış, «Cumhuriyet tarihinde görülmemiş meş'um bir saldırı olayı» diye nitelendirmişti, dört çobanın attığı taşları... Mesele sonradan anlaşıldı ve sanık olarak dört Bâlâ

çoban çıktı ortaya... Hâlâ hatırladıkça gülerim bu olayı... Namık Gedik sağ olsaydı şimdi o da gülerdi elbet... Belki olayın muhataplarından olan Samet Ağaoğlu da güliyardur hatırladıkça...

Sonra, İstanbul'daki Amerikan kitaplığında bomba olayı gelir. Ve şimdi bu sonuncusu...

izmir'de de üç bomba patlamıştır. Sanıklar yakalanmıştır. Konulan teşhis «komünistlerin marifetidir.» Emniyet Müdürlüğü ve Vali böyle söylemeler «komünistlere» hatırımızın köşesinden geçmez. Mademki, resmi makamları ılgal edenler, vaktiyle Bayar'ın ve Menderes'in koyduğu teşhis koyuyorlar, diyecek bir sözümüz yok, sonucu bekleyeceğiz. Abdi İpekçi'nin söylediği gibi, böylesine «salak komünist» dünyanın hiç bir yerinde görülmez.

Ama herşeye rağmen, Kemal Aygün'den Faruk Sükan'a gelinceye dek, bir ilerleme olmuştur, komünist sanık yaratma eylemimizde... Vaktiyle böyle olayları komünistler düzenler, fakat sanıkları yakalanmazlardı. Adli tarihimizin derinliklerinde, olayların sanıkları gizlenir kahrı. Bugün durum değişmiş, sanık komünist imâl eder olmuşuzdur. Bunlar polisin eline geçer geçmez, suçlarını bülbul gibi söylemişlerdir. Oldukça önemli bir değişim ve gelişimdir bu... Bu yüzden Kemal Aygün, metodunu geliştirdiği ve ileriye ulaştırdığı için Sayın Sükan'ı yürekten kutlarız.

Ama bu iş burda kalmayacaktır. Mesele adli makamların incelemesine terkedildiği zaman gazetecilerimiz, üzerine eğilecekler, derinliğini bulacaklardır. Gerçek ortaya çıkacak, her halde polisimiz veya polisimizi yönetenler için yüz karası bir durum doğmayacaktır. Tarihte Raystag yangını da kamu oyuna cafaça bir sabotaj olarak sunulmuştu. Ama sonradan Hitler yönetiminin yüz karası olarak tarihe geçti.

Gerçek Türk Solcuları, Anayasacı ve meşruiyetçi ve milliyetçilerdir. Kutsal mabetlere bomba koymak akıllarından geçmez. Anayasanın kendilerine verdiği hakları kullanmaktan başka bir şey düşünmezler. Anayasa dışına çıkmazlar. Bunu iktidardakiler de, sosyalizmin muhalifleri de bilirler. Eğer İzmir olayıyla Türk Solcularını yaralama amacı gözetiliyorsa, bu silah tersine tepecek ve düzenleyicilerini yaralayacaktır. Burası da böylecene biline!...

Gerilla'nın Kuruluşu

— II —

● Herhangi bir çatışmaya başlamadan önce bir gerilla savaşçısı ne gibi beden eğitimiyle geçmelidir?

— Azar azar artırmak suretiyle kendisine uzun yürüyüşler yaptırılır. Bu yürüyüşlere, kendisinin her dört saatte bir onar dakikalık kısa molalar verilerek suretiyle on beş saatlik bir yürüyüşü yapabilecek hale gelinceye kadar devam ettirilir. Bu eğitimler esnasında ayrıca kendisine sekiz saatlik gece yürüyüşleri de yaptırılır.

● Gerillacılar ne gibi savaş malzemesi taşımalarıdır?

— Cephaneye ikmalinden doğabilecek zorlukları azaltmak için, bütün savaşçılar aynı çapta ateşli silahlardan taşımalarıdır. Ayrıca birliğin gerilla savaşlarında daima faydalı ve gerekli olan bir hafif makineli tüfeği de bulundurmalıdır. Her gerillacı, kendi ilk yardım çantasını, ağı kabını, birlik komutanının ki ve diğer savaşçıları ki ile ayarlanmış olan kol saatini her an beraberinde taşımalarıdır. Gerillacılar, ayrıca, 2 metre uzunluğunda bir ip de taşımalarıdır. Bu ip, gece yürüyüşleri sırasında birbirlerini kaybetmemeleri için kullanılır.

Bu ip, göğüs etrafında bir kere dolandıktan sonra, kalan kısmı geriden gelen savaşçıya uzatılır. Böylece, gece ne kadar karanlık olursa olsun, hiç kimse kaybolmaz. Bu ip, aynı zamanda tepe ve dağları tırmanırken, nehir ve ırmaklardan geçerken, kullanılabileceği gibi, ateş yakmak için kesilen odunları bağlamaya da yarar...

● Bir gerilla grubu nasıl donatılmalıdır?

— Birlikteki her savaşçının iyi ve sağlam pençeli potinleri olmalıdır. Her birikte en azından iki pusula bulunmalıdır. Yabancılarla sormaya lüzum kalmadan arazi hakkında bilgi edinebilmek için yeter sayıda bölge haritası bulunmalıdır. Eğer arazi hakkında bölge hakkında bilgi almak gerekiyorsa, sadece harita üzerindeki topografya işaretlerinin doğrulanması yoluna gidilmelidir. «Şuraya nasıl gidilir?», «Bu bölgeye giden yol neresidir?», «Şu dağ, tepe, çesme, koruluk, bina v.b. nerededir?» gibi ayrıntılı sorular sorup birliğin varacağı hedefler bölge halkına asla açıklanmamalıdır.

● Bir gerilla bölüğünün kuruluşu nasıldır?

— Bir gerilla bölüğü yüz savaşçıdan kurulur. Bölük komutanının rütbesi «yüzbaşısıdır». Ayrıca bölükte, «teğmen» rütbesinde dört subay daha bulunur. Bölük dört bölüme ayrılmış olup teğmenlerin üçü 24'er, dördüncüsü de 23 kişilik bölümlere komanda ederler.

Her bölümde 11 kişilik takımlara komanda eden iki «çavuş» bulunur. Her takımda da dört veya beş kişilik amangas lara komanda eden iki «onbaşısı» vardır.

● Bir gerilla «taburu» nun kuruluşu nasıldır?

— Bir gerilla taburu dört bölükten kurulur. Birinci bölükte aşçı, aşçı yamak-

GERILLACILIK

150
soru
150
cevap

alberto bayo

ları, teknisyen, mekanik, berber, terzi, ayakkabı tamircileri, büro personeli, genellikle destek ve eğitim uğraşları ile ilgili kişiler yer alır. Bu kadar çok kişiyi içersine alan bir kuruluş, yalnızca topyekûn bir gerilla savaşına giriştiği zaman düşünülebilir. Diğer halde beşinci bölük de aktif savaş bölüğü olarak düzenlenir.

● Bütün gerilla bölüklerinin aynı kuruluşu uygulamaları gerekli midir?

— Evet, bütün gerilla birliklerinin aynı kuruluştaki olmaları, son derece önemli ve gereklidir. Böylece üst komutanlık bütün birlikler üzerinde doğru ve noksanız bilgi sağlamış olur. Bütün birlikler benzer şekilde kurulduklarında, herhangi bir anda savaşçı sayısını üzerinde bir karışıklık ya da yanlışlık yapılmaması önlenmiş olacaktır. Bu durum özellikle, ikmal subayı için son derece önemlidir. Zira, gayet çabuk bir şekilde ihtiyacı olan malzemenin hesaplanması ve listelenmesini yapabilecektir. Kötu bir ikmal düzenine sahip olan bir gerilla birliği, düzgün ikmal hizmetlerine sahip bir birlik kadar iyi ve etkili savaşamaz.

● Birliğin kotası dolup elde savaşçı arttığında ne yapılmalıdır?

— Durumu derhal bir üst komandana bildirmek gerekir. Böylece artan savaşçılar henüz kotası dolmamış birliklere gönderilerek yeni grupların kurulması sağlanmış olur.

● Daha önceki bir soruda, hareket yeteneğini gözönünde tutarak, ideal bir gerilla birliğinin 15-20 kişiden kurulu olması gerektiği söylenmiştir. Şimdi ise yüz kişilik gerilla kuvvetlerinden söz ediyorsunuz. Nedenini açıklar mısınız?

— Birliğin kuruluşunun bilfiil savaşla hiçbir bağlantısı yoktur. Yeri gelir bir yüzbaşı bizzat savaşa katılmadan yüz kişilik bir topluluğa komanda edebilir. Bazı hallerde ise, örneğin bir polis karakoluna saldırıda, yüzbaşı, diğer savaşçılarla birlikte çatışmaya katılabilir.

● Bir gerilla birliğindeki savaşçılar birbirlerine karşı nasıl davranmalıdır?

— Herkes birbiriyle çok iyi arkadaş olmak ya da azından birbiriyle anlaşabilmelidir. Kızdırıcı ya da tahrik edici şakalar, savaşçıları birbirinden uzaklaştırır ve aralarında kötü duygular doğmasına sebep olur. Sonuç olarak da grubun birlik ruhu zayıflar ve zedelenir.

● Gerilla harekâtına katılmak isteyen gençlere ne gibi bir işlem uygulanır?

— Savaşçı Toplama Bölümü, kendilerinin kimliklerini ve geçmişlerini araştırır. Şayet kendilerine verilecek testleri başarı ile geçecek olurlarsa, «çiftlik gerillacısı» olarak kullanılabilirler. Şayet elde yeter derecede silah varsa ve daha fazla sayıda savaşçıya ihtiyaç duyulursa, yeter derecede eğitimden geçtikten sonra kendilerinden «savaş

gerillacısı» olarak istifade yoluna gidilir.

Yeni gönüllüler mutlaka teker teker ve inceden inceye sorguya çekilmelidirler. Bu soruşturmadan sonra Savaşçı Toplama Bölümü'nün Komutanı gönüllüleri üç ayrı kategoriye ayırır. Birincide en çok güven verenler, ikincide ortalama bir izlenim bırakanlar, üçüncü kategoride de şüpheli kişiler yer almaktadır. Savaşçı Toplama Bölümü Komutanı, sadece kendilerini desteklediklerini bildirdiler diye gönüllü kabulü yoluna gitmemelidir.

● Yeni kurulmuş bir gerilla birliğinin yerine getireceği ilk savaş görevi ne olmalıdır?

— Gerilla birliğinin girişeceği ilk savaş hareketi, bulunduğu bölgedeki demiryolu ve karayollarını mümkün olduğu kadar çok yerinden tahrip edip bozmaktır. Böylece düşman birlikleri hiçbir ulaştırma aracı kullanamayacak hale getirilir ve arazide yaya olarak ilerlemeye zorlanmış olur. Düşmanın motorlu kuvvetlerini yaya birlikleri haline çevirmek, gerillacıların en önemli görevlerinden biridir ve bu görev mutlaka yerine getirilmelidir. Düşman birliklerinin böyle bir arazide kolaylıkla hareket edecek kadar eğitimleri olmayacağından, moralleri bozulacak ve savaşma arzuları kırılacaktır. Aynı zamanda, gerillacıların manevra yetenekleri, düşmanından daha yüksek olacak ve gerillacılar düşman askerlerinden daha iyi sonuçlar elde edeceklerdir.

Gerilla savaşçıların binlerce düşman askeri tarafından izlene de, hiçbir zaman en ufak bir korkuya kapılmamaları gerekir. Çünkü, çok sayıdaki bir birlikte insanca kayıp verdimsek daha da kolaydır. Diyebiliriz ki, 15 kişilik bir gerilla birliğinin 25 kişilik bir düşman grubu tarafından kovalanması, 500 kişilik bir grup tarafından kovalanmaktan daha tehlikelidir.

● Gerilla birliklerine hizmet etmek arzusunda olan köylüler için ne yapılması gerekir?

— Savaşçı Toplama Bölümü Komutanı, bu köylüleri iki gruba ayırır. Birinci grupta güven veren ve savaşabilecek

Bugün Latin Amerika'daki bütün gerillacılar, General Alberto Bayo'nun koyduğu esaslardan yararlanarak faşist dikta rejimlerine karşı savaşıyorlar. Yandaki resimde, Venezuela'da gerillacılar görülmektedir.

durumda olan köylüler yer alır. İkinci grupta ise, odun kesmek, su taşımak v.b. daha az önemli işleri görece köylüler yer alır. Gerillacıların girişmiş olduğu savaşa tüm kalbiyle bağlı ve kendilerine yardım etmek isteğiyle dolu olan köylülere yangın bombaları ve patlalar verilir. Bu köylüler de, gerilla savaşıyla birlikte devamlı hareket ederler. Bu yüzden kendilerine «maestros - bombarderos» yani «patacılar - bombacılar» denilir.

● Gerilla birlikleri düşmanla ne zaman savaşa tutuşmalıdır?

— Bu, gerilla savaşı ile ilgili başlıca sorunlardan birisidir. Şu kural hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalı ve daima uygulanmalıdır: **MÜKEMMEL BİR GERİLLACI NE DÜŞMANI SAVAŞA DAVET EDER, NE DE DÜŞMANIN KENDİ ŞARTLARI İÇİNDE SAVAŞA TUTUŞUR.** İyi bir gerillacı için en güvenilir savaş taktikleri, ani baskın, tuzağa düşürme, ufak çaptaki çatışmalar ve düşmanın kendisinden en emin ve hiçbir saldırı beklemediği anda yapılacak hücumlardır. Düşman karşı saldırıya geçtiğinde gerilla birliğinin derhal gözden kaybolup, daha emniyetli yerlere çekilmesi gerekir. Böyle bir çekilme sırasında gerillacılar düşmana kayıp verdimekten de geri kalmamalıdır. Gerillacılar dürbünle gözetlemek suretiyle düşmanı izlemelidir.

Mükemmel bir gerillacı, komutası altında bulunan savaşçıların hayatlarına son derece itina eden ve onların yok yere savaş dışı kalmalarına meydan vermeyen bir kişidir. Komutası altındaki savaşçıları düşman ateşi altında açıkta bırakmaz ve kamufle (araziye ayıma) yaptırarak düşmanın gözünden saklar. Bir gerilla birliği hemen her gün düşman kuvvetleri tarafından tehdit edilecek olursa, birliğin kumandanı, bizlerin «minuets» tekniği olarak adlandırdığımız savaş kuralına başvurmalıdır. (Minuet: İleri-geri suretiyle yapılan bir nevi dans.) Minuet tekniğinde, düşman geri çekildiğinde gerillacılar onların üzerine ilerler, düşman ilerlediğinde gerillacılar geriye çekilir. Gerillacılar düşmanla aralarında daima

sayın mesafeyi muhafaza etmelidir. Bu da gündüzün 800-1000 metre arasında değişir. Her gece iki üç gerillacı, mümkün olduğu kadar düşmana yaklaşmalı ve kendilerini iyice gizleyerek ellerindeki silâhlarla düşmanı ateş yağmuruyla tutup devamlı şekilde tedirgin etmelidirler.

● Savaşta verilen kayıpların yerleri nasıl doldurulur?

— Şayet mümkünse, yüzbaşı, düşman kontrolü dışındaki stratejik bir arazi parçası üzerinde bir eğitim kampı kurar. Acemi yada yeni gerillacılar burada sıkı bir eğitimden geçirilir ve bu kitaptaki bilgi ve kuralları noksansız ve ezbere öğrenirler. Bu eğitimden sonra, gerilla adayları gerekli münavardan geçerek bilgi ve yeteneklerine göre değerlendirilip ihtiyaç duyulan birliğlere gönderilir. Yeni gerillacılar, kendilerini yüzbaşılara tanıttıktan sonra, birliğe katılma işlemleri tamamlanır.

● Bir gerilla birliği komşu birliklerle nasıl haberleşmelidir?

— Komşu gerilla birlikleri, birbirlerini ellerindeki savaşçıların sayısı ve malzemelerinin cins ve miktarı gibi konularda haberdar etmelidirler. Bu bilgiler, birbirlerine güvenilir gerillacılar tarafından sözlü olarak ulaştırılmalıdır. Bu haberlere, gerektiğinde toplantı düzenleme yada yapılması düşünülen bir tarruzun gün ve saatinin kararlaştırılması gibi konularda, komutanları tarafından yetki verilmelidir.

● Ne gibi bilgiler şifrelenmek suretiyle yollanmalıdır?

— Düşmanın işine yarayacak her türlü bilgi şifrelenerek gönderilmelidir. Haberler iki nüsha olarak hazırlanmalı ve iki ayrı haberci tarafından değişik saatlerde gönderilmelidir. Haberciler bölge halkından, zeki ve ayağına çabuk kimselerden seçilmelidir.

● Gerillacılıkta sabotajlar nasıl yapılır?

— Gerilla faaliyetinde en önemli mücadele metodlarından biri de «sabotaj»lardır. Düşmanın ikmal merkezlerini

tahrip etmek, muhabere tesislerini işlemez hale getirmek, istenmeyen şahısları bertaraf etmek, düşmanın moralini bozmak için gerillacının sabotajlar yapması gerekebilir. Ancak, gerillacının sabotajda en çok gözeteceği husus, hedeflerin çok dikkatli seçilmesi- dir. Birinci soruya verilen cevapta da belirtildiği gibi, gerilla ancak halkın topyekûn desteğiyle yapıldığı takdirde başarıya ulaşabilir. Gerillacının düşmana karşı girişeceği sabotajların da hiçbir şekilde halkı mutazarrar etmemesi gerekir. Okul, hastane ve kilise gibi yerlere yapılacak sabotajlar, halkın tepkisini celbeder, faydadan çok zarar getirir.

● Sabotaj yapacak bir gizli «yeraltı» örgütü nasıl kurulur?

— Bir yeraltı örgütü, üçer kişilik gruplardan meydana gelir. Bugüne dek elde edilen tecrübeler, üç kişilik grupların kolay ve etkili çalıştığını göstermektedir. Bazen bu grupların içerisinde düşman ajanları sızabilir. Bu takdirde kendisinin düşmana bildirebileceği kişilerin sayısı 2'yi geçmeyecektir. Sabotajla görevli bir yeraltı grubuna, aslı birden fazla görev verilmemelidir. Çol sayıda görev verildiğinde, uğraşlarının sonuçları tatmin edici olmayacaktır. Her hüreye BEYAZ EL, TAHTA BACAK, YARALI KARTAL v.b. gib takma isimler verilmelidir.

● Bir gerillacı elbombasını nasıl yapar?

— İlk olarak el büyüklüğünde boş bir yuvarlak teneke kutunun içi temizlenir ve kurulur. Kutunun dip tarafına bir dinamit tabakası yerleştirilir. Kutunun geri kalan kısmına küçük demir parçaları ve bir de funya (detonatör-ateşleyici) konur. Bu işlem, teneke kutu deluncaya kadar yapılır.

Teneke kutu dolduğunda, tahtadan yada tenekeden yapılmış bir kapakla kapatılır, demir parçalarıyla dinamitin kutu içinde sıkı sıkıya bulunmasına özellikle dikkat edilir. Kapakın ortasında bir delik bulunmalıdır. Bu deliğin iç tarafına bir fitile bağlı diğer bir funya yerleştirilir. Fitilin diğer ucu

delikten dışarıya sarkıtılır. Fitil ateşlendiğinde funyayı harekete getirir (ateşler) ve bunun arkasından da dinamit patlar. Dinamit patladığında teneke kutu yarılr ve küçük demir parçaları aynen bir şarapnel gibi etrafa saçılır.

● Bir gerillacı anti-personel bombaları nasıl yapar?

— Dirsek şeklinde yada düz bir demir boru parçasının bir ucu lehimlenmek yada bir kapak takmak suretiyle kapatılır. Borunun içerisi dinamitle doldurulduktan sonra diğer ucu da bir kapakla örtülür. Bu ikinci kapakın ortasında bir delik bırakılır. Bu deliğin içinden aşağıya açılan şekilde bir ateşleyici yerleştirilir.

Ateşleyici şu şekilde yapılır: 1/6 inç'lik (31.5 MM.) daha küçük ve ince bir borunun bir ucu funyaya (detonatör başlığı) bağlanır. Tübin diğer ucundan bir fitil parçası geçirilir. Fitil parçasının bu ucu funya ile temas halinde olur. Fitil parçasının boru dışında kalan diğer ucuna potasyum klorat ve toz şekerle batırılmış bir pamuk parçası iliktirilir. Bu pamuk parçasının ucuna da yine küçük bir pamuk parçası üzerinde içinde sülfirik asit bulunan çok ince küçük bir cam tüp yerleştirilir. Sülfirik asidin dışarı sızması için tübin çok sıkı şekilde kapanmış yada tıkanmış olması gerekir. Son işlem olarak içinden fitil geçen demir borunun üzerine kolayca hareket edebilecek şekilde tahta, ağaç yada bir demir parçası yerleştirilir. Bu odun yada demir parçası yerinden oynadığında cam tüp kırarak ve tüpten akan sülfirik asit, potasyum klorat ve şeker karışımı ile temasa geçince, kimyevi reaksiyon olarak kızgın bir alev yatacağıdır. Alev fitili ateşleyecek, fitilin funya ile temasta olması da patlamayı doğuracaktır. Bu tip anti-personel bombalar yollar üzerine yerleştirilir. Düşman piyadeleri ilerlerken, ayakları ile ağaç yada demir parçasına dokunduklarında cam tüp kırılır ve bomba patlar.

● Saatli bomba nasıl yapılır?

— Anti-personel bombaların yapımında kullanılan usul burada da aynen uygulanır. Aradaki tek ayrıntı, funyanın doğrudan doğruya zil tertibatı sökülmüş bir çalar saate bağlanmış olmasıdır.

● Bir yere yerleştirildikten 6, 10 yada 12 saat sonra harekete geçen (ateşlenen) kimyevi bombalar nasıl yapılır?

— Dar ağızlı küçük bir ilaç şişesi yada benzeri bir şişe sülfirik asitle doldurulur, şişenin ağzı gazete kağıdından yapılmış bir tıpa ile sıkıca kapatılır. Gereğinde bu kağıt tıpa yapışkan kağıtla şişeye iliktirilerek asidin ziyan olması önlenir.

10 çorba kaşığı potasyum klorat dört çorba kaşığı toz şekerle karıştırılarak daha geniş ağızlı büyükçe bir şişenin içine konur. Ağzındaki gazete kağıdından yapılmış tıpa, potasyum klorat-şeker karışımına değecek şekilde, içine sülfirik asit bulunan küçük şişe başaşağı olarak büyük şişenin içine daldırılır. Sülfirik asit zamanla kağıt tıpayı eritmeye başlar. Tıpayı tam olarak erittiğinde, sülfirik asit, klorat-şeker karışımı ile temasa geçer ve kimyevi reaksiyon olarak kızgın bir alev yaratır. Şayet bu kimyevi yangın bombası bol miktarda kağıt parçalarının yada çabuk alevlenen başka maddelerin üstüne yerleştirilecek olursa, kuvvetli yangın çıkarır.

Gelecek hafta

Gerilla Savaşı

Alinteriyle ekmeğini kazananlar

PATRONLAR YALAN SÖYLEMEZ (!)
— Yılda sadece 12 Bin Lira'cık kazanıyormuş —

**"Sesimizi yükseltince
komünist diyorlar!,,**

YOLUNUZ Şişli'nin Bo-
monti'sine düşerse bi-
ranızı yudumlamadan önce gidip
Fener Boyahanesini görünüz!
dilerim. Ora tümünden endüstri a-
landır, eğer yapılan işlere çağır-
mızda endüstri mamulü denirse..
Fener Boyahanesi denilen atelye
de böyle bir yer. Zemin katın
aşağı doğru iniyorsunuz. Geniş-
çe bir ambar gibi. Bereket bir
de dar değil! Koca koca kazan-
lar var, boya kazanları. Emek-
çilerin ellerinde uzun, iri sopa-
lar. Bunlarla bilmem kaç dere-
cede boyanan naylon ve pamuk-
luları karıştırıyorlar. Ortalığı
kaplayan buharlar yüzünden ka-
zanların içindekiler de pek belli
olmuyor. Birakın kazandıkları,

karşıtiranların bile yüzlerini görmek imkansız. Koca ambarın içinde çıt yok. Yalnız buhar kazanlarının sesleri, güdütlüler işitiyor. Bir de emekçilerin sesleri var, var ama işitilmiyor nedense.. Yüzlerindeki öfkeli ifadelerin kulağa hitabı yok nedense..

Boyahanenin 12 yulık içgisi ile konusuyorum. Aslında konusmak bile sayılmaz bu. Bu halde çalışan insanlarla, buhardan etmek parası çıkaran insanlarla insan, insanca konuşmakta zorluk çekiyor. İnsan giysilerinden utamıyor. İnsan insanlığından utamıyor. Gittiğine, gideceğine bin pısman oluyor. Gördüğüne göreceğine pısman oluyor. Bu

barların arasından zor seçilen bir insan yüzüne bakmağa çalışarak hep tekrarlanan lâfları sıralıyorum: «Kaç yıldan beri burada çalışıyorsun? Kaç para alıyorsun, günde? Kaç saat çalışıyorsun? Nerede oturup ne yer ne içiyorsun? Çoluk çocuk kaç can? Memleket nere?»

Buharların arasından belli olmayan bir ağızdan buhar kazanlarının gürlültüleri içinde verilecek yanıkları dinlemeye çalışıyorum. Sanki gerçek değil de düğün. Uyanık gittiğimden güpheye düşüyorum. 12 yıldan beri çalışıyorum, yüzünü görmek, sesini işitmek için kendimi zorladığım insan... Topu tüfeği 18 lira brüt alıyormuş. Dokuzbuçuk saat çalışıyormuş, günde. Çalışıyormuş değil de ter döktüyormuş, 12 yıldan beri hergün dokuz buçuk saat.

Bizim «mutlu azınlık ağaları» bırakın da Fener Boyahanesini, bilmem ne sauna'ında kaç saat ter dökebilirler acaba? Örneğin bu işyerinin patronu, nimetinden krallar gibi yaşadığı o deşegentüz ambara kaç dakika kalabilir? «Komünist diyorlar bize» dedi, buharan yüzünü zor seçtiğin emekçi kardeş, «bize komünist diyorlar, bu çalışma kâpazelisine karşı çıktığımız zaman...»

Birden yutkundu, yada ben
öyle sandım. Ter, su karışımı
ıslaklığa karşı tayan eden pazı-
ların gışire gışire hisimla kav-
radı kazandı duran sopayı. Bo-
yanan kumaşları hisimla karış-
tırmaya başladı. Birden sırtıma
sular aktığını hissettim. Yağ-
mur gibi. Oysa üstü kapalı ze-
mine, ambar gibi bir yerele in-
miştik. Suların nereden geldiği-
ni görmek için başımı kaldırınc-
a uzun, irtı-yarı dev gibi bir a-
dam, sırtı açık kırkpınar pehli-
vam gibi bir adam «Ne işiniz
var burada?» dedi, sert ve ürkül-
tüdü bir tonla.. Tam o esnada,
Mehmet'in flagı patladı. Adamın
sorusuna verilen cevap buydu
Kemal bu adamla birgeyler ko-
nuştı, duyamadım. Bu irtı yarı,
göbekli adam patronmuş..

Bir başka kazana yaklaştık.
Gençten bir emekçi. Durmadan.

BOYA KAZANI BAŞINDAKİ İŞÇİ
Patron Sauna'da, işçi burada terler! —

sız ötesini. Yasalarımız, tüzüklerimiz, kararlarımız. Hepsi hikâye. «Meseler,» deniyor, «so-kakta halledilmez.» Sonra Müllet Meclisi basılıyor. Sonra Parti binaları basılıyor. Sonra Be-lediye Meclisi basılıyor. Yasa-ları uygulamak durumunda olan-lar yasalara yan çiziyorlar. Ya peki patron yasalarından mağ-dur olan emekçiler ne yapıyor? Onlar da kuzu kuzu bu yasa-ların uygulanması için direni-yorlar.. Kendi aleyhlerinde bile olsa uygulansın yasalar istiyor-lar. Ezilmeleri pahasına uygu-lansın istiyorlar..

İlgili makamlara birkaç kez başvurmuş.. Sağlık, Sosyal Yardım Müdürlüğüne, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği İstanbul Grup Başkanlığına.. Taa iki yıldan beri bu boş uğraşlar sürüp gidermiş hep.. Ne ilgilenen var, ne emekçilerin cehennemi yağanlarını gören.. Beylerin, patronların akılları sadece emekçilerin yaratacağı artık değerlerde.. Ötesi hiç önemli değil..

İri kıyım patrona çıkıyoruz.. «Nedir bu hal bay patron? Bu koşullar altında işçi çalıştırılır mı? Viedamız rahat mı bari?» Hiç orah değil İri kıyım yahudi patron... Birşeyler söylemeğe, dinletmeğe çalışıyor... Ne de olsa alışkın... Ya peki, nasıl izn vermişler ki ilgilî makamlar bu çarşma kogullarına!? Ne de olsa alışkın patron.. Bizi de onlardan sandı zaar..

«Hem,» dedi, «birsey söyleyeyim mi ben size,» patron Jean Bala. «Bu işçiler tâ bent'ule 30 yıl öncesi rahsan kimmeler. Ben de aynı şartlarla çalıştım. Sonra patron olduk tesadüf. Bu işçiler, yıllarca hiç ses çıkarmadılar da şu iki yıl var ki hepten hallerinden gayrimennun görünmeye başladılar.. Sıkâyetler etmeye başladılar. Ne garin değil mi?»

Hey gidi patronlar heyy. Ne garip değil mi emekçilerin uyanması... Ne garip değil mi bir sömürü saltanatının artık diplerden sallanmaya başlaması.. Ne garip değil mi iri kıyım Yahudi Jean Balin? Artık yılda 12 bin liralık kazancını da fazla bulmaya başladılar.. Ah şu işçiler yok mu... Onları daha kör, daha zifiri yerlerde cahırtmak gerek ha.. Adamların yüzünü fazla ağmağa gelmez. Yuları gevgetimsenirsen. Gevgetirsen seni de gevgetirler çünkü..

Kargalara oturup şarkı söy-

hem artık terini silmek gereğini bile duymadan süreklile elindeki sopa ile boyanmakta olan kumaşı karıştırıyor. Yedi yıldan beri hep karıştırır dururmuş. Üstündeki lime lime gıysıslı ıpsalak.. Sırtını heykel gibi gösteriyor. Ayaklı 60 lıra olan tek göz- lü bir konda'da oturuyormuş. Evde üç küçükle birlikte 5 can- mışlar. Haftalık 128 liraya taksim ediyormuş. Ayda 384 liraya dur- bu tanrının zemin katında, pa- tronum rahat etsin, dünya ni- metlerinden iyice bir yararlan- sın, yaşıntısı, Boğaz gazinolarında dolge vitta içinde geçsin di- ye.. Bre insafsızlar, bre sıklmazlar.. Memet de kopsun bilmem ne kö- yünden, kopsun toprak ağasının zulfünden gelip kent ağasının himayesine girsin, ayda 384 li- ralık himayesine.. Bre insafsız- lar, bre sıklmazlar...

Bu kez karşımızda bir başka emekçi.. Tersine boynu bükük uyanmamışın.. Kan ter içinde pesperişsin.. «Kaç para alıyorsun bu çalışma karşılığında kardeş?» dedim.. «Eh işte geçinip gidiyoruz..» Ücretini açıklanaktan korkuyor garaz.. Ücretini açıklarsa patronun kendisine düşebileceğini sanıyor zaar..

Belki ki her taraf berbat.. Sorup da ne degeceksiniz yaralarinizi emekgilerin. Bikuşlar tümünden bu kepazece yaşıntılardan.. Bikuşlar ama kondularındaki acı ile ekmeye tutsak...

1941 yılından kalma bir tüzük var, hâlen de yürürlüktedir. Adı: İşçilerin Sağlığını Koruma ve İş Emniyeti Nizamnamesi' dir. İçinde şöyle pariak hükümler var ki... Hani bunların binde biri bile uygulanırsa işçinin rahat nefes alması sağlanacak... Ama ne geçer? Kim uygulayacak bunları? Devri Süleyman'da Anayasa uygulanmıyor Anayasa. Bırakın

ŞİDDETLİ
BAS
AĞRILARINA
KARŞI
GRİPİN

*Basarı ile
kullanılır!*

GRİPİN
GRİPİN
GRİPİN

GRİPİN 4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir

Sırtındaki yükün ağırlığı altında iki büküm olmuş emekçi... Yerin dibinden kaygan merdivenleri ustalıkla tırmanıyor. Bu ustahı kim bilir kaç kez yuvarlanmakla kazandı...

ler gibi söyledi, patron Jean Balin: «Ne olacak yani. Ashuda çekilir şey değil. Yılda temiz 12 bin lira kârını var.»

İndik yeniden emekçilerin arasına... Bir kez daha görelim dedik, ısmığa başlayan yüzlerini. Ismığa başlamış emekçi yüzlerini görmek dünyanın en zevkli geydirdi. Ortada bir takım laflar etmeye başladık: «Ne olacak yani sizin bu haliniz. Kimse sizlerden yana değil, Patron sizlerden yana değil. Yasalar lehinize uygulanmıyor. İlgili makamlar sizlerle ilgilenmiyor. Bu böyle sürüp gidecek mi?» Hep bir araya toplandılar yüzlerine güneş vurmuş emekçiler. Hep bir araya toplandı ve seslerini çıkarmadan foto muhabiri arkadaşımıza poz verdiler! Bu «hatıra» pozu işte. Aina kimlerden kimlere «hatıra» o belli değil şimdilik... Elbet onun da belli olacağı günler gelecek!

Kâni ŞENGÜL

Sükan'ın memleket nde zorbalık !

Konya Ereğli'sindeki toplumcu gençlerin kurduğu «Kültür ve Eylem Derneği», bir süre önce bir aşık gecesi düzenlemiş ve İstanbul

daki aşıkları çağırması. Konya'daki irtica ayaklanmasından önce düzenlenen bu geceye çağırılan Aşık İhsani, Aşık Hüseyin Kaçaran ve Halk Ozanları Derneği Başkanı Aşık Fermani, katılmak üzere gitmişlerse de, başta İçişleri Bakanı Faruk Sükan olmak üzere, yöneticilerin ve Ereğli'deki mürtecilerin başkaları ile Aşıklar Gecesi yapılamamış ve aşıklar İstanbul'a dönmüşlerdir. Aşık Fermani, bu olayı şöyle anlatmaktadır:

«Ereğli'de bir Aşıklar Gecesi yapılacağı ve bizlerin de bu geceye katılacağımız önceden duyurulmuş, İhsani ile benim gideceğimizi duyan Faruk Sükan da ne yapacağını şaşırmış. Çünkü burası kendi memleketi, biz çahp söyleyince halk uyanacak, Faruk Sükan'ın da adamlarının da foyası meydana çıkacak. Ereğli'de gericiiler çoğunlukta; bunların bir kısmı nercu, bir kısmı süleymancı. Hepsinin idarecileri de Faruk Sükan.

Bizim geleceğimizi duyan nercularla süleymancılar, camilerde yeşil sarıklılar vasıtasıyla hakkımızda fetva veriyorlar. O gün bir miting de yapıyor ve şu bildiri ev ev, köy köy dağıtıyor: «Müslüman kardeşler! Kur'ana sarılın, İslamiyet elden gidiyor, İstanbul'daki meşhur komünistler, kızallar pazar günü hepimize gelecekler, hepimizi İslamiyet uğrunda savışa davet ediyoruz. Komünistlere ölüm!» Bir grup gerici ise,

TPAO Bölge Müdürü Fadıl Teymur'a açık mektup

(Esselamünaleyküm-Esselamünaleyküm)

Fadıl Bey;

Mektubunuzu aldım. (İsime son verildiğine dair resmi belge). Çok memnun oldum. Allah sizleri de memnun etsin, âmin...

Nasılınız, iyi misiniz? İyi olmanızı dağ, taş yaratan, çiçekleri donatan Ulu Tanrıdan niyaz eylerim, âmin...

Beni soracak olursanız, hamdolsun şu kıymetli mektubunuz son satırına kadar fani vücudum sıhhat ve afiyettedir. Sizlerin de aynı minval üzere olmanızı dilerim.

Yalnız müdür beyliğim, şu günlerde bir hayli canım sıkıyor. Sizlerin de malûmunuz olduğu üzere, solcular bugünlerde Batman'da durmadan etrafa dehşet saçıp duruyorlar. Bunları durdurmazsak nâzıbulâh nâzıbulâh dinimiz elden gider sonra...

Fakat bugün memnuniyetle öğrenmiş bulunuyorum ki, sizler bu sıkıntıyı gidermiş ve TPAO camiasında çalışan ve asalak olarak geçinememizi baltalamak isteyen solcu Mahmut Bakşı'yı iğten atmışsınız. Bu hareketiniz İslami duygularınızı tamamladığı gibi bir de, yüzyıllardır memleketi cehaletle rezaletle sürükleyen solculara da iyi bir ders olmuştur. Dilinize şeker-ü şerbet, elinize hayrî bereket efendimiz.

Sayın Müdür;

Şimdi de işletmenizde basit bir işçi olarak (sizin deyiminizdir) çalışıp mides doyduktan sonra solculuğa başlıyan ve emekçi halkımızın zenginler tarafından nasıl sömürüldüğünü, köle olarak boğaz tokluğuna çalıştırıldığını ve işçinin istikbalî bir işletme müdürünün «Defol seni iğten attım» gibi ucuz bir kelimeye bağlı olduğunu söyleyen solcu Mahmut Bakşı'nın hüviyetinden bariz bir nüsha açıklamak isterim :

Aslen Bitlisli olan Mahmut Bakşı, yüzbinlerce müritleri değişikliyle Verkanlı Koca Seyh Fethullah'ın torunudur. O seyh Fethullah ki, müritleri tarafından peygamberleştirilen Norşenli hazretlerin seyh'i ve avanak mürçuların tanılatırarak tapıldığı Saidi Nursi'nin (Deli Salt) hocalığını yapmış bir zattır. Ve O Seyh Fethullah ki, hem dirisiyle, hem ölüsüyle zamanımıza kadar torunlarına milyonları bırakan insandır.

Dahası da var, sevgili müdür. Zira bu anlattıklarım yalnız babamdan bana kalan miraslardır. Onun için şimdi de şeyhe karşılık bir de anamdan taraf ağa de-

demden bahsedeyim : Basit bir işçi olarak vasıflandırıldığınız solcu Mahmut Bakşı otuz bin dönüm araziye sahip bir dedenin torunudur. (Hisseme üç bin dönüm düşer) Çevremizde (Güneydoğu Anadolu Bölgesi) çocuklarına binlerce dönüm arazi bırakıp, beg lirahık kefenle toprağa gömülen, onbir karış yirmi çocuğu Hacı Hüseyin'i tanımayan yoktur. Hem de öylesine bir Hacı Hüseyin ki, dört sefer hacca gitmesine rağmen, bir karış toprak için kardeşini ve kardeşinin çocuğunu öz çocuklarına öldürten insandır.

Sayın Müdür;

Ben bunları yazmakla asaletimle öğrenmiyorum. Çünkü asaletimle öğrenecek kadar alçak bir insan değilim. Yalnız sizlerin camii köşelerinde : solcular dînsizdir, imansızdır, pîgtir, fakir oldukları için : enghlere saldıran itlerdir gibi hayasızca sözlerinizden dolayı yazdım soyumu sopumu... Ama görüyorsunuz ki, nurlu Müdür, durum hiç de söylediğiniz gibi değil, bilakis tam tersinedir.

İşte bay Fadıl, basit bir işçi olarak vasıflandırıldığınız Mahmut Bakşı sizler gibi üç beg kuruş menfaati için çağına, insanlık haysiyeti ve şerefine ihanet etmesin, diye bütün bu nimetleri teperek işçilerin safına katılmış bulunmaktadırlar.

Sayın Müdür;

İsime son verildiğine dair o kara imzanızı taşıyan kâğıdı aldığım zaman, önüme dört mezhebin kitabını da açtım ve okudum. Ve orada gördüm ki, bu adaletsiz kararınıza hiçbir mezhep kabul etmedi, hatîâ beşinci mezhep bile...

Sayın Müdür;

İkinci hususa, eşabınız Personel Mûnasebetleri Grup Şefi Hilmi Doğan'a gelince : Daha dün kadar Allah ve Peygamberin hazretmediği her şeyi yapan ve günün yirmidört saatinde ayık gezmeyen böyle bir insana diyecek laf bulamıyorum. Zira bulursam seviyesine düşmüş olurum ki, bu da şahsiyetimle bağdaşmaz.

Mücadele değil de satırlarıma son verirken ve tekrar hasında görüşmek şartıyla esselamünaleyküm esselamünaleyküm Fadıl Bey...

MAHMUT BAKŞI
(Batman TIP İlçe Başkanı)

şu sözleri savuruyorlar: «Eğer aşıklar Konya hududuna basarlarsa sağ gitmeyecekler, mutlaka öldürecekler. İşte tabancalarımız, işte hususî yaptırımımız şislerimize. Bunlar geceyi hazırlayan gençlere haber göndererek tehdit de ediyorlar. Ereğli kaymakamı, emniyet amiri gecenin yapılmaması için Kültür - Eylem derneğine para teklif ediyorlar. Fakat gençler

Ereğli'deki geceyi tertipleyen yirmi sosyalist gencin babaları da evlatlarına gereken desteği vermediler. Oysa bu gençler uyanmış ve inandıkları davaya başlarını koymuşlar. Yalnız, Dernek başkanı Celal'in babası Kâzım bey, bize en büyük ilgiyi gösterdi.

Geceyi Ereğli'de geçirdik, ertesi gündü sabahleyin bir minibüsle İvriz ve Gaybi köylerine gittik. Köylüler geleceğimizi duymuşlar, bizi heyecanla bekliyorlardı, bizi bağırarak bastılar ve bırakmak istemediler. Sazımız-sözümüzü, çoğu göz yaşı dökerek dinledi. Gerçek emekçiler bunlardı. Ereğli'deki satılmış yeşil sarıklılara benzermiyorlardı. Emekçi arkadaşlarımızın arasından ayrılıp akşam üzeri tekrar Ereğli'ye döndük. Saat 20.00 de, Sümer Sinemasında gecenin başlaması lazımdı. Halk, köylerden bizi dinlemek üzere minibüslerle Ereğli'ye geliyorlardı...

Bir de haber aldık ki gecenin yapılmaması için Konya'dan asker, polis getirilmiş. Sinemanın içi dışı asker, polis, bekçi ve belediye zabıta memurlarıyla

doldurulmuş. Sinemaya doğru yaklaşanı hemen kovuyorlar, «gece yok, yapılmayacak, aşıklar burada söyleyemeyecek» diye geleni geri çeviriyorlar... O gece Ereğli bir ana baba gündü idi. Her kögede polis, asker ve gece yapılsa baskın yapmak için bekleyen mürçular... Sanki seferberlik hazırlığı vardı. Habuki Aşık Fermani ile Aşık İhsani, halka bir kaç türkü okuyacaklardı.

Saat 20 sıralarında aldığımız bir habere göre, İçişleri Bakanı Sükan ve Emniyet Genel Müdürü Hayrettin Nakiboğlu Ereğli'ye gelmişler... Böylece geceyi yaptırınadılar... Fakat bize hazırlanan suikast de başarıya ulaşamadı. Gece yarısı bir taksisi atladık ve Adana yolu üzerinden Ankara'ya geldik... Konya yolundan gelemedik, çünkü gelen haberlere göre, bizi vurmak için birçok yerlerde mevzile girmişlerdi...

İşte hukuk devleti... İki üç şairin saz çalınması için asker, polis seferber eden ve halka türkü okunmasına engel olan halk düşmanlarına soruyoruz: Bu mu hukuk devleti !

Orta doğuda yeni tehlike

HÜSEYİN BAŞ

İsrail uçaklarının 6 Ağustos'ta «El Fetih» komandolarının kamplarını basmak bahanesiyle Ürdün'ün başkenti Amman'ın hemen burnunun ucundaki Salt Şehri'ne saldırarak aralarında çocuk ve kadınlar da bulunduğu 23 sivilin ölümüne yol açmaları olayı, Ortadoğu krizini bir kez daha tehlikeli sınırlara dayamıştır.

Salt saldırısı, İsrail'in 5 Haziran Savaşı'nda silah zoru ile ele geçirdiği topraklara yerleşmesinden bu yana Arap ülkelerine karşı giriştiği saldırıların ne ilki ne de sonuncusudur.

Hatırlarda olduğu gibi, İsrail, geçen 21 Mart'ta, yine aynı ekomandoların kamplarını basmak bahanesiyle Şeria'yı reşmiş, zırhlı birliklerle Ürdün'e saldırmıştı. Ortadoğuda 5 Haziran savaşını izleyen dönemin en ciddi krizlerinden birine yol açan bu saldırı o zaman, dünya kamuoyunca kınanmış ve Güvenlik Konseyi bile Birleşik Amerika'nın baskısına rağmen «yarım açığa» la da olsa, İsrail'e, «bu tür saldırılardan vazgeçmesini» öğütlemişti.

Bugün, savaş çılgınları, bu yeni saldırı ile, silah zoru ile çörekledikleri Ürdün topraklarıyla yetinmediklerini, daha büyük iştahla Şeria'nın öbür yanına da göz koyduklarını misli görülmemiş bir pervasızlıkla bir kez daha ortaya koymuşlardır.

İsrail, bir yandan «Büyük Patron» un ilercil rejimleri bertaraf edilmiş bir Ortadoğu düşüncü gerçekleştirmek için çaba gösterirken öte yandan, silah zoruyla ele geçirdiği Arap topraklarına «illebet», yerleşmenin çarelerini araştırmakta ve bu konuda gerek hukuki, gerekse pratik alanda çeşitli tedbirler ardında koymaktadır. İlk elde, İsrail Güvenlik Konseyi'nin, kendisini 5 Haziran sınırları gerisine çekilmeye zorlayan kararını uygulamanaya yanaşmamaktadır. İngiltere, Sovyetler Birliği, Fransa, Birleşik Devletler gibi büyük devletlerin imzalarını taşıyan Güvenlik Konseyi'nin 22 Kasım 1967 tarihli kararını İsrail gibi küçük bir ülke hiçe saymam, ilk bakışta yadırganacak bir davranıştır. Ama bu, Birleşik Dev-

letler'in 5 Haziran'dan bu yana Ortadoğu'da gevirdiği dolapları bilenleri şaşırtmamaktadır. Gerçekten de, İsrail'in 5 Haziran dahil Arap ülkelerine karşı giriştiği her saldırıyı, Birleşik Devletler açıkça ve olanca gücyle desteklemekle kalmamış, İsrail'in hizaya getirilmesi konusunda girişilen her olumlu teşebbüsü, uluorta engellemekte hiçbir sakınca görmemiştir.

Güvenlik Konseyi'nin Ortadoğu kriziyle ilgili kararında olduğu gibi, 21 Mart ve son Salt saldırısında da Birleşik Devletler'in tutumu hep bu yönde olmuştur. Güvenlik Konseyi'nde Pakistan, Hindistan ve Senegal'in, İsrail'in saldırganlığını kınayan ve İsrail'e karşı zecri tedbirler alınmasını öneren karar tasarısı, Amerika'nın baskısıyla reddedilmiş ve saldırganlık apaçık ortada olduğu halde, mesele «karşılıklı sorumluluk» dumarasına getirilerek bir kez daha örtbas edilmek istenmiştir.

Güvenlik Konseyi'nde söz alan Fransız Temsilcisi Calude Chayet saldırgan akıl yoluna davet ederken Kudüs'te konuşan Başbakan Yardımcısı General Yigal Allon, İsrail'in silah zoruyla çöreklediği topraklarla ilgili niyetleri konusunda baklayı ağzından çıkarmakla kalmamış, 5 Haziran saldırısının temel amaçlarından ve hedeflerinden birini de bu vesile ile açıklamakta beis görmemiştir. General'in ilginç sözleri şöyledir: «İsrail, Ürdün ve BAC ile olan sınırlarını barışçı çözüme kadar elde tutacaktır. Buna karşılık, Golan yaylasını, Suriye'ye asla geri veremeyecektir.» İskender taslağının iştahı ufak lokmalarla giderilir gibi değildir. General devam etmektedir: «Süveyş ve Şeria İsrail için büyük stratejik önem taşımaktadır. Şeria doğal bir savunma hattıdır. Süveyş'e gelince, o da birinci sınıf bir tank engelidir.»

Yani Süveyş'ten Kudüs'ü de içine alarak Şeria'ya, Golan'dan Şarm El Şeyh'e uzanan «Büyük İsrail» düşü.

Aynı generalin, geçen ocak sonunda «Şeria'nın Büyük İsrail'in sınırı ilan edilmesini istemiş olmasının» anlamı şimdi bu sözlerle açıklık kazanmaktadır.

Kennedy'nin katledilmesinden sonra Amerikan Cumhurbaşkanı'na seçilme şansı Nixon'a göre çok daha fazla olan Humphrey'in İsrail konusunda söyledikleri, General'in düşünceleriyle çatışmamaktadır. Humphrey, «İsrail'in güvenilir sınırları ihtiyacı bulunduğu» teslim etmiştir. Bu, İsrail'in tipik eski başkan gibi, yeni başkan tarafından da, hem de bu kez daha da «kayıtsız şartsız» destekleneceğinin açık belirtisidir.

Yeni bir kitap yasaklama rezaleti!

A nayasa'nın 20. maddesiyle getirilen fikir ve kanaat özgürlüğüne rağmen, Bakanlar Kurulu'nun keyfi kararları ile dış ülkelerde basılan yayınların yasaklanması devam etmektedir.

Son olarak, geçen yıl Türkiye'de çeşitli baskılara maruz bırakılan arkadaşımız Güneş Karabuda'nın İsveç'te yayınlanan «Turkiet en Resahandboka»

adlı eserinin yurda sokulması yasaklanmış ve bu karar Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Associated Press Ajansı'nın Türkiye muhabiri, kitabın niçin yasaklandığını bir hükümet yetkilisinden sormuş ve «komünizm propagandası ihtiva ettiği için yasaklanmıştır» cevabını almıştır.

Oysa Güneş Karabuda'nın kitabı, tamamen turistik mahiyette bir kitaptır. İsveç dilinde lüks bir baskı ile yayınlanmış olan kitapta Türkiye hakkında genel bilgi verildikten sonra Türkiye'nin turistik şehirleri, tarihi eserleri, otelleri, eğlence yerleri, festivaller, Türk yemekleri, içkileri tanıtmakta, kitabın sonunda da Türkiye'ye gelen İsveçlilerin yararlanabileceği bir sözlük yer almaktadır.

Kitapta değil «komünizm propagandası» yapmak, siyasi görüşü açıklayan tek bölüm dahi bulunmamaktadır.

İsveç'te büyük şöhret sahibi olan Güneş Karabuda'nın tamamen Türk turizmüne hizmet etmek ve Türkiye'ye döviz kazandırmak amacıyla hazırladığı bu kitabın «komünizm propagandası» gerekçesiyle yasaklandığı haberi İsveç'te büyük yankı yaratmış ve karar Karabuda'nın kitabını okuyan İsveçliler arasında alay konusu olmuştur.

Öte yandan, halen Almanya'nın Köln Şehri'nde faaliyette bulunan «Türk Gençlik Kültür Kulübü»nün yayınladığı İçişleri Postası adlı aylık Türkçe gazetenin Türkiye'ye girmesi ve Türkiye'de dağıtılması da, yine Bakanlar Kurulu kararı ile yasaklanmıştır.

Türk Gençlik Kültür Kulübü Almanya'da bulunan Türk işçilerinin ve öğrencilerinin kurduğu bir kulüp olup emekçi sınıfının çıkarlarını ve Türkiye'nin bağımsızlığını savunmak amacı

İşte, Şeria'nın yürürlükte olduğu Suudi Arabistan'da kolundan zincire vurulmuş bir kadın...

Türkiye'yi bu hale getirmek istiyorlar!

Selma ASHWORTH BERLİN'DEN YAZIYOR

Berlin'de, işçi ve öğrenciler arasında birlikteliğini ve dayanışmayı kuvvetlendirmek amacıyla işçi ve öğrenci dernekleri bir araya gelerek toplandılar. Bu heyecan verici bir oluştı. Haberini sevinerek okuduk.

Yalnız bu toplantıya katılanlar arasında «Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin» adına rastlayınca doğrusu, bu derneğin hangi amaçla böyle ilercil ve prensipleri bakımından anayasacı olan derneklerin arasına sokulduğunu merak ettik.

Berlin'de Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Müslüman öğrenciler derneği, Müstakil İslam Cemaatleri Hizmetleri, Risale-i Nur Enstitüsü durmadan din salıveriyor. Çiğneyen ve din istismarı yapan kuruluşlardır. Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nin tüzüğüne bir göz atalım :

«Madde 4—Yurt dışında bulunan Türkler arasında Millî, Dini, Kültürel dayanışmayı sağlamak; İslam Türk Kültür ve medeniyetini tanıtmak.

«Madde 5—Derneğin sembolü : Kırmızı atlas üzerine işlenmiş ay yıldız ve etrafında «Allah bizimdir.» ibaresi yazılıdır. Madde 9—Derneğimiz milliyetçi, mukaddesatçı olup bu esaslar içinde çalışmalarını yapar.»

Ulusal bayrağımıza dini bir kışve vermek... Türk kültürünü, Türk uygar-

lığını değil, fakat İslam Türk Kültürünü, İslam Türk uygarlığını tanıtmak... Bunlar hep sistematik irtica propagandasının çeşitli belirtileridir.

Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği tüzüğü'nün 7'nci maddesinde «Derneğimiz siyasetle uğraşmaz» der. Fakat gene aynı tüzüğü'nün 8'inci maddesi «Dernek Komünizm ideolojisine karşıdır.» demekle, tüzüğü'nün 7'nci maddesini hükümsüz kılar.

Elimize geçen bir paçavradan da derneğin nasıl olgun ve bilimsel bir dile İslam kültürünü etrafa yaydığını öğrendik. İşte bir örnek :

«Aziz kardeşlerim, kızı, imansız, dinsiz, kabbe moskof yalnız bizim değil bütün insanlığın, bilhassa İslam dininin düşmanıdır. Rusya'ya gönül bağlayanlar Rusya'ya defolsunlar. Türkiye Türklerin, Müslümanların ve bütün insanlığın Türkiyesi'dir.»

Ve emilliyetçi, mukaddesatçı Sayın Naci Odabaşı'nı hatırlatı olan bir şiir den bir kaç beyit.

«Damarlarında gezen Türk kanı ise iyice kulak ver şu çıkan sese, Gerçeklik dangası vurup herkese Sosyalistim diyene sakın inanma. Nifak sokmak isteyen öteye git Yaşamak düşünür yurtta paralı Komünist ülkende adı sosyalist Aksini söyleyene sakın inanma.»

gütmekte ve bu konuda çeşitli yayınlar yapmaktadır. İşçi Postası Gazetesi de bu amaçla yayınlanmıştır.

Türkiye'de aynı amaçla bir çok gazete, dergi ve kitap anayasanın himayesinde yayınlanmakta ve bakanlar kurulunun bu yayınlara yasaklama yetkisi bulunmamaktadır. Türk vatan-daşlarının Almanya'da yaptıkları bir yayının, sırf yurt dışında yayınlanmış olmasından istifade edilerek Türkiye'ye sokulmaması, iktidarın fikir ve kanaat hürriyetine karşı saygısızlığının yeni bir delilidir.

Almanya yakında çok şeylere gebe..

Geçen aylarda Almanya'da olup bitenleri, Dr. Kiesinger ve Alman yöneticileri, «azınlık solcu talebelerine» desilikleri diye, dünya kamuoyu önünde örtbas etmeye çalışıdursunlar... Liberal «Der Spiegel» Dergisi şu rakamları veriyor: Almanya'daki tüm öğrencilerin %70'i Sosyalist Öğrenciler Federasyonu faaliyetlerini tasvip etmektedirler. 15 ile 25 yaş arasındaki gençlerin %47'si SDS'ye tutmadıkları ve %58'i sokak gösterilerine katılmaya hazır.

Sosyalist Öğrenciler Federasyonu, «Parlamento dışı muhalefet» ünvanını hakk olarak kazanmıştır. Ve tekniği Almanya'ya kol salmış vaziyettedir.

Almanya'nın bugün içinde bulunduğu tehlikeli ve çetrefil sulara saplanmasının

nedenini araştıran, Sosyalist Partisi'nin genç ve parlak elemanlarından Profesör Horst Ehmke, partinin Nürnberg kongresinde çok güzel bir açıklamada bulunmuştur.

Prof. Horst Ehmke'ye göre, İkinci Dünya Savaşı sonu Almanya daha faşizm ve nazizmden temizlenmeden, aşırı komünist aleyhtarı propagandaya yer verilmiştir. Foster Dülles zamanında başlayan bu propaganda, gün geçtikçe şiddetini artırarak bugüne kadar devam edegelmiştir. O kadar ki eski azınlık Naziler bile hürmete değer kişiler olarak Adenauer kabinesinde yer almış, Nazi yargıçlar görevlerine dönmüşlerdir.

İşte Herr Axel Springer gibi, bu toplumun yarattığı zengin ve sağcı bir gazete sahibi de, «soldan gelecek tehlike» teranesini sakız gibi çiğneyerek her gün gazetelerinde, kışkırtıcı, fitne ve iftira dolu yazılar ve haberler yayınlamaya başlamıştır.

Axel Springer, uzun süredir öğrencilere karşı cephe almıştı. Gazeteleri bir manşetlerle: «Her pis işi polis bırakmayalım. Kendi işimizi kendimiz görelim.» gibilerden Alman uşusunu, öğrencilerle gırtlasmak üzere sokağa çağırıyordu.

Springer'in kullandığı dil: «Bünyemizde çıkan kanserli tümör, «Bunların köküne kibrit suyu ekmeli», «Bu pisliği demirden süpürge ile süpürmeliyiz» şeklinde Hitler devrinin despotizmine taş çıkartacak bir dildir.

İşte bu aşırı ve pis propaganda gençliği galeyana getirmiştir. Observer'in

Bonn muhabiri Neal Acherson şöyle diyor: «Bu gençler kendilerini dünya ihtilalcisi olarak görüyorlar. Batı Berlin'de genç kız ve erkekler tansiyonum, «ihtilal» gece ve gündüz düşüncükleri yegane şeydir. Bazı dostların var, bundan bir yıl önce sakin ve politik eğilimi ol-mıyan yazarlardı. Şimdi durmadan dinlenmeden bu gençlik hareketinin dok-trinlerinden bahsediyorlar. Bakışları bile değişti. Batı Almanya'da genç kadın ve erkekler sokaklarda 1918'in ve 1919'da başarısızlığa uğrayan Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'in Spartacist'ler ihtilalinin hayalliyi yaşıyorlar. O aylarda askerler ve işçilerden kurulu olan komiteleri canlandırmak istiyorlar. Direkt demokrasiyi bu yolda görüyorlar.»

Geçen ayların olayları politik alanda Almanya'nın ne kadar zayıf olduğunu bir kere daha ortaya çıkarmıştır. Sonbaharda mide bulandırıcı ve korku verici bir çok olaylar yer alabilir. Öğrenci gösterilerini ve gençlik isyanlarını bastırmak bahanesiyle, hükümet demokratik olmayan yollara başvuracaktır. Bavaria'nın Herr Strauss'u (Maliye Bakanı) şimdiden yumuruklarını sıkı ve barbar «çok ağır yasaklara ve ciddi polis metodlarına» ihtiyacı olduğunu ba-şırmaktadır.

Almanya'da dirilmiş ve canlanmış Neo-Nazi Parti de «soldan gelen tehlike» sloganları etrafı cınlattırken, rahat rahat tehlikeyi «sağdan içeri sokacaktır.» Almanya'da sol aleyhtarı akım bağladı mı, sağcılık gemi aşıyor ve her ne hikmetse Almanların çoğunluğunun gözünde âdeta bir meziyet oluyor. Solcular ve bazı Hitler düşmanlarının dışında, Nazilerin yaptığını bütün kalbiyle kötüleyen Almanlar ben rastlamadım.

«Sol tehlike» korkusu içinde Almanya'nın sağcılarının eline düşmemesi için

Alman Sosyalist Partisi'nin omuzlarını ağır yük binmektedir. Koalisyon kabinesinde yer almış olan sosyalistler son zamanlarda, bağımsız çıkışlarda bulunmaktadırlar. Gene bunda Sosyalist Öğrenciler Federasyonu'nun uzun zamandır süregelen kampanyasının bir rolü olduğunda şüphe yok. Willy Brandt ve Herbert Wehner, bu sosyalist gençlik ile ipi koparmaktansa anlamaya çalışmaktadırlar. Alman Sosyalist Partisi, ilk olarak geçenlerde Amerika'nın Vietnam politikasını açıkça yermiştir. Vietnam meselesinde Amerikan aleyhtarı bir cephe almıştır.

Sosyalist Partinin komite başkanlığına Batı Berlin Valisi Herr Schutz, «matraquers des etudiants de gauche: (Nouvel Observateur) polis copu ile sol öğrencileri öldüren» vali olduğu için seçilmemiştir.

Belki Alman Sosyalist Partisi'nin son zamanlarda yaptığı en göz alıcı ve gö-nül ferahlatıcı hamle, gazetecilere «Oder-Neisse» sınırı hakkında verdiği bir beyanattır: «Almanya bir barış anlaşması imzalamaya kadar Oder-Neisse'yi sınır olarak tanıyacaktı. Almanya ile Polonya'nın dost olarak yaşamalarını istiyoruz. Eski Alman topraklarında yaşayan Polonyalıların %40'ı İkinci Dünya Savaşından sonra doğmuştur. Almanya'nın istemiye hakkı olmadığı toprakları talep etmesi bir cinayet, daha beteri budalalıktır.» demıştır.

Tabii Axel Springer basım bu beyanat için: «Brandt, Almanya'yı satıyor.» diye iftiralara başlamıştır. 3 Şubat'ta yaptığı konuşmada «Stalingrad'da boğuş-boşun can vermedik» diyen Maliye Bakanı Herr Strauss ise, Brandt'ın beyanatı için: «Küstahlık» demıştır.

Geleceğin Almanyası çok şeylere gebe... Temenni edelim de Hitler gibi yumureklerle doğurmasın.

S. A.

عید مبارک
مکمل عام و آتم تحیر

PROGRAM: Saat 10 da Bayram namazı
Huibe ve konuşmalar
Birlikte sohbet

Müslüman Öğrenciler Derneği

1. Berlin 301, Postfach 128

Müstakil İslam Cemaathizmetleri

(tescilli resmi cemiyeti)

1. Berlin 12, Postfach 45, Tel. 8.8115 65 — İş günleri saat 16-18 arası

Ulaşma araçlarından Bahnhof Zoo veya Ernst-Reuter-Platz'da ininiz.

Ümmetçi ve şeriatçıların Almanya'da yayımladıkları çağrı

Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği, «kültürel» çalışmalar yapadursun, öte taraftan Berlin'deki İslam Derneği de kapı kapı dolayarak koyun eti satmakta ve etin İslam âdetlerine göre kesildiğini söylemektedir. Domuz etinin haram olduğunu, kasetteki koyun etine domuz karışmış olduğunu iddia etmekte, bu şekilde geçimin yolunu bulmaktadırlar, fazla çalışmaya lüzum kalmadan.

Eeasında Almanya'da, hayvanları koruma derneği tarafından İslam âdetlerine göre hayvan kesmek yasaktır. Yani gırtlaktan değil enseden kesilir. İslam Derneği de buna uymak zorundadır. Ve başka yolla hayvan öldüremez. Fakat Türk içişinin çoğunluğu bunu bilmemekte ve İslam Derneğinin koyun eti satışına kapılmaktadır. Yumurtayı bile bu adamlar, müslüman tavuklarının yumurtası diye satmaktadırlar.

Müslüman Öğrenciler Derneği ile Müstakil İslam Cemaat Hizmetleri bir arada bayram davetiyeleri bastırırlar, birlikte sohbetler, hutbe ve konuşmalar hazırlarlar.

Müslüman Öğrenciler Derneği'nin bu derece sıkı sıkı işbirliği yaptığı Müstakil İslam Cemaat Hizmetleri'nin adresi ile Risale-i Nur Enstitüsü'nün adresi aynı adrestir. (1 Berlin 12, Postfach 45)

Nurcular en pahalı baskıdan çıkmış bayram davetiyeleri hazırlıyacak, dergiler, risaleler basacak muazzam maddi güce sahiptir. İşittigimize göre Nurcuların Avrupa'daki örümcek ağlarının merkezi Hollanda'dır. Fakat Hollanda'ya para ve materyel Suudi Arabistan Krallığı'ndan gelmektedir.

Bugün dünyanın en geri ve dinsiz hakkını, özgürlüğünü hiçe sayan, kadınları, gençcek çocukları, kızları hayvanlar gibi esir pazarlarına sevk eden, sözüm ona yasağa rağmen, insan satın alıp, insan satan, insanlık düşmanı Suudi Arabistan Krallığı, avuç dolusu para dökerek Almanya'daki işçilerimize «Din» ticareti yapıyor... «Gençliğe bir hakikat lambası», Risale-i Nurdan Gençlik Rehberleri dağıtıyor...

Bu gerçekleri bilenler bilmeyenlere, duyanları duymamış olanlara anlatsınlar.

- 1) Ulusal Türk Sinemasından ne anlıyorsunuz?
- 2) Ulusal Türk Sinemasının kurulmasından yana mısınız?
- 3) Sinemanızın bugünkü ekonomik yapısının değişmesini istiyor musunuz?
- 4) Sansür kurulunun çalışma tarzı Ulusal Türk Sinemasının kurulması için bir engel midir?
- 5) Bugün Türk Sinemasında beğenisi şartlandırılmış seyirci sansürü var mıdır?
- 6) Ulusal Türk Sinemasının sinemamızın bugünkü ekonomik yapısı içinde kurulup gelişebileceğine inanıyor musunuz, nedeni?
- 7) Ulusal Türk Sinemasının filizlenmekte olduğunu kabul ediyor musunuz, nedeni?
- 8) Ulusal Türk Sinemasının kuruluşu da:
 - a) Kurucu kuşağın, sinema sanatının hiç kuşkusuz soylu örneklerini vermiş batı sineması kültürünü sindirmesi gerekli midir, nedeni?
 - b) Batı sinemasının anlatım üsluplarını benimsemek söz konusu olabilir mi, nedeni?
- 9) Ulusal Türk Sinemasına Türk sanat dallarından neler kaynak olabilir, nedeni?

ATILLA DORSAY

■ Hisar Kısa Film Yarışması'nın düzenlenmesiyle varlığını iyice duyurmuş başlangıçta kısa film yönetmenlerinin değişik davranışlarıyla profesyonel sinema alanına atılacakları kanısı gitgide yaygınlaşmaktadır. Bu hafta bu yönetmenler küme'sinden, geçen yıl ve bu yıl anılan yarışmanın başlıca ödülleri kazanan Artun Yeres ve Sezer Tansuğ ikilisinden ikisini ve film eleştirmesi Atilla Dorsay'ın sorularımıza verdikleri cevapları yayınlıyoruz.

ATILLA DORSAY FİLM ELEŞTİRCİSİ

1. Öncelikle «ulusal sinema» deyiminin ne olduğu üzerinde tartışmanın ve bu deyim anlamını ortaya koymanın gerekli olduğu kanısındayım. Zira herşey bu iki kelimenin arkasına saklanmağa, bu iki kelimeyle mazur gösterilmeğe çalışılıyor bu günlerde... Her ulus, kendi tarihi boyunca, kendi tarihsel, toplumsal, siyasal, ekonomik, kültürel gelişimi ile orantılı ve bağıntılı olarak, etnik, etik, coğrafi vs. etkenlerle kendi sanatını yaratmıştır. Gök Türk yazıları, Orhon anıtları, Dede Korkut masallarıyla başlayan bir Türk edebiyatı vardır... Karagöz, orta oyunu ile gelişmiş kendine özgü bir Türk oyun geleneği vardır... İslamiyet öncesi, özellikle Gök Türk, Gazne yapıtlarıyla ortaya çıkan, İslamiyet sonrasında ise, bütün Arap etkisine rağmen, ortaya özgün, ihtiyam, sağlam bir Selçuk ve Osmanlı mimarisi koymayı bilmiş bir Türk mimarı sanatı vardır. Çeşitli nedenlerle, (resim - süsleme arası «minyatür» sanatı dışında) bir Türk resmi, aynı nedenlerle bir Türk heykeli olmamıştır. Bugün de bir Türk resmi, bir Türk heykeli var mıdır, tartışma konusu olabilir. Sinema ise ayrı bir konudur, zira diğer bütün sanatların eskiliğine karşılık, sinema çok yeni bir sanattır. Ve, önceleri teknik bir buluş, bir vakit geçirme, bir para kazanma aracı olmuştur, bir sanat olduğunu kabul ettirisiye dek... Bu arada, her ülkede sinemaya yapılan katkılar, ulusal olmaktan çok, evrensel kabul edildi. Kalp ameliyatlarında yapılan yeni bir buluş, nasıl hemen bütün tıp aleminin malı oluyorsa, sinemada yapılan her yenilik de (yakın plânın kullanılması, kurgunun geliştirilmesi, vs.) hemen bütün sinemanın malı oluyordu. Zira sinema her an gelişen ve geliştirilmesi gereken bir «teknik buluş»tu... İtalya yıllar boyu üstün-yapım-

lar, Amerika yıllar boyu westernler, Rusya yıllar boyu devrim ve toplumculuk üstüne filmler yaptı durdu da, bunların bu ülke sinemalarının başlıca özelliklerini, «ulusal sinemalarını» oluşturduğu uzun zaman kimse'nin aklına gelmedi. «Ulusal sinema» deyimini nispeten yeni bir deyimdir. Birkaç büyük ülke sinemasının hakimiyetinden kurtularak kendi sinemalarını kurma yolundaki küçük ülkelerin, kendi sinemalarını gerçekten geliştirebilmeleriyle önem kazanmış bir kavramdır. Demek ki, ulusal sözünü açıklamak için, o ulusun tarihindeki yerinden destek görmeğe (Karagöz bir ulusal Türk görmelik sanatıdır, minyatür bir ulusal Türk süsleme sanatıdır gibi) sinema yönünden imkân yoktur. Nasıl ki, bugün birçok Türk ressamı olduğu halde bir Türk resminin varlığı, bir Türk heykeli sanatının varlığı tartışılabilir, birçok Türk filmi çevrilmesine rağmen bir ulusal Türk sineması olup olmadığı da tartışma götürülebilir. Ulusal bir sinema, hiç kuşku yok, o ulusun geçmişindeki kültür birliğine, çeşitli özelliklerine dayanacak, bunlardan esinlenerek, etkilenecek yapılan bir sinema olacaktır. Çıkış noktası elbette o ulusun kendine özgü yaşamı, geçmişi, gelenekleri, toplumsal ve kültürel durum ve düzeyidir. Ama bu sadece çıkış noktasıdır, varış noktası değil... Varış noktası ise, o ulusun kişilerini iyiye, güzele, doğruya, yararlıya, götüren, kültürel gelişmeyi hızlandırarak o ulusun daha mutlu bir geleceğe kavuşmasına yardımcı olan bir sinema olmasındadır. Elbette... Bu, uyandırıcı, uyarıcı, fındık fıstık yiyecek iki saat geçirici bir sinema olmayacaktır. Düşündürücü, uyarıcı, sarsıcı, sükeleyici bir sinema olacaktır. Toplumun doğal ve kaçınılmaz gelişimi paralelinde olan, bu gelişimi kendi imkânları içinde destekleyen, hızlandıran, gidererek iten bir sinema... (Bu sözlerle mutlakla toplumcu sinema, toplumcu sanat yapılması kanısında olduğum sanılmamalı.)

“ULUSAL TÜRK SİNEMASI VE ÇIKIŞ YOLLARI” ÜZERİNE SORUŞTURMA

hazırlayan: Atilla Gökbörü

Az gelişmiş ülkelerde sanatın toplum yararına yapılmasının yeğlenmesi gerektiğini düşünmekle birlikte, toplumcu olmayan bir sanatın da, estetik ve düşünsel birşeyler getirebildiği takdirde, toplumcu harekete dolaylı yoldan da olsa katkıda bulunabileceği kanısındayım... «Halkın beğendiği, istediği sinemayı yapıyoruz... Ulusal sinema, halk sineması budur» sözleri ile bugünkü Türk sinemasının ulusal sinema olarak yaftalanmak istenmesi, çok ucuza bir demagoji örneği olmaktan ileri gitmez. Zira bu sinema halkın cebindeki parayı çekmekten başka bir amacı olmayan, halkın yararına olmaktan son derece uzak bir sinemadır.

2. Elbette...

3. Sinemamızın bugünkü ekonomik yapısı öncelikle değişmelidir. Böylesine kapkaççı, emeği ve sanatçıyı böylesine sömüren, sanattan bu derece uzak kişilerin elinde olan, böylesine iskambil kağıdı üzerine kurulu bir düzenin devamını istemek, ancak çok ağır şartlarla nitelenebilir.

4. Her zaman iddia edilmediği gibi baş engel değilse de, önemli bir engeldir elbette...

5. Bugünkü Türk sinemasında beğenisi şartlandırılmış bir seyirci hakimiyeti vardır, yukarıda söyledim. Ama gerçek bir sanatçı, bu beğeniye değiş-tirmek, olgunlaştırmak yolunda çalışacak yürekli mutlaka sahip olmalıdır. Kaldı ki, işin başında halkın beğenisiyle yüzde yüz karşılaşmayacak biçimde eser vermek imkânı akıllı bir sanatçı için her zaman vardır.

6. Çıkışlar, kişisel çıkışlar bugünkü düzende de olabilir. Ama genel bir düzey yükselmesi, genel bir devrim, düzenin değişmesine bağlıdır kuşkusuz...

7. «54 yıldır film yapıyor Türkiye'de... demek 54 yıldır ulusal Türk sineması vardır» görüşünü ham bulduğum kadar, «Türkiye'de hiç ulusal sinema yapılmamıştır» görüşünü de sağlam bulurum. Bugün Türkiye'de istediğimiz, anladığımız, özlediğimiz anlamda bir ulusal sinema henüz yoksa da, ilk Türk

filminden beri yapılagelmış olan her filmde ulusal olan birşeyler bulunduğu muhakkaktır. Son yıllarda yapılan bazı filmler ise, bütün eksikliklerine rağmen, özlenen bir ulusal sinemanın ilk habercileri olarak kabul edilebilir. (Hudutların kanunu, Susuz Yaz, Kızılrmak - Karakoyun gibi...)

8. Sinemada, kısa geçmişe rağmen, çok şey keşfedilmiş, çok şey denenmiş, çok şey söy-

ARTUN YERES

lenmiştir. Edebiyat kültürü olmayan bir yazar, resim kültürü olmayan bir ressam düşünemiyorsa, sinema kültürü olmayan bir sinemacı da düşünemiyorum. Sinemaya önemli katkılarda bulunmuş olan bir Batı sinemasını inkârı kalkan bir sinemacı, ya sinemaya gerçek bir tutkuyla bağlı olmayan, bu işe tesadüfen girmiş biridir, ya da birtakım aşağılık kompleksleri içinde hareket ediyor demektir. Ama sonuçta, herkes yolunda özgürdür. Eğer birisi, eben Batı sinemasını görmeden, bilmeden, tammadan iyi sinema yapacağını diyorsa, buyursun deneşin... Önemli olan sonuçtur. Ve iyi film, kimin tarafından yapılacak olursa olsun, başımızın üstünde yeri vardır.

9. Birçoğu olabilir. Bir araştırma, inceleme, veya kişisel bir sevgi ve uygulama konusudur bu...

ARTUN YERES KISA FİLM YÖNETMENİ

1.2. Kendi insanının sorunlarına dürüstçe eğilen, toplumsal gerçekleri gösteren, bu gerçeğin içindeki doğruyu, olması gerekeni, geleceği yansıtan, kendi öz geleneklerine eğilen ve bunu başarabilen genç sinemacılar kuşağı Ulusal Türk Sinemasını yaratacaklardır.

Oysa ki, sinemamız bugüne dek (bir-iki saygılı çalışmanın dışında) batı filmlerinden yapılan kopyalarla kendi toplumuna tamamen yabancı olan konuları işlemiştir.

3. Sinemamızın bugünkü ekonomik yapısı sakattır, düzensizdir, bezirganların, tefecilerin elindedir. Bu düzensizliğin köklü bir değişikliğe ihtiyacı vardır.

4. 1939' ların İtalyan faşist rejiminin sansür taslağıyla yürütülmekte olan bu kurul Ulusal Sinemamızın ortaya çıkabilmesini engelleyen nedenlerden biridir.

5. Her yıl çevrilen birbirine benzeyen 200 - 250 filmi yıllarca seyreden seyircinin beğenisi elbette ki şartlandırılır. Bu da ayrı bir oyun.

6. Bezirganların, tefecilerin ve bugünkü özel teşebbüsün elinde olan sinemamızın ekonomik yapısı içinde Ulusal Sinemamızın gelişebileceğine inanmıyorum. Çünkü Ulusal Sinemamız ülkücü, insancıl, devrimci bir sinema olacaktır. Bu da bezirganlarla, tefecilerle yapılabilecek bir iş değildir.

7. Hem mali olanaklarımızı, hem filmlerimizi halka ulaştırabilme yollarını bulan kısa film yapan ve bu uğraş sonuna dek sürdürecektir olan bizler, sinemamızı özde ve biçimde etkileyecek olan araştırmalar yapmaktayız. Bu araştırmalarımız oumludur ve bu nedenden de filmlerimiz Devrimci Ulusal Türk Sinemasının filizlerindedir. (Elbetteki yapılan bütün kısa filmlerden söz etmiyorum).

8. a) Bir yönetmenin, batı ya da doğu sinemasının soylu örneklerine sırtını dönerek sinemacı olacağı düşünülemez. Bir Eisenstein'i, bir Chaplin'i, bir Ivens'i, bir Visconti'yi bir Mizoguchi'yi bilmemezlikten gelip kendi sinemasını gerçekleştirebilmesine imkân yoktur.

b) Her sinemacı kendi anlatımını kendi insanında, kendi ülkesinde bulmalıdır.

9. Ulusal Sinemamıza kaynak olabilecek Türk sanat dallarının hepsinden yararlanılabilir. Önemli olan geçmişe dönmek değildir. Öz değerlerimizle çağımızın bilincine varmaktır.

Bir utanç tablosu daha !

Polis tarafından zorla sınırışı edilen Afrika'lı öğrenciler Emniyette...

Ne yaparsanız yapın, istikbal gençlerindir !

Dünyamız bir karanlık bir kötü dünya. «American Way of Life»ın hüküm sürdüğü günümüzde Afrika'da Nijerya'nın, Biafra'nın 6.000 insan her gün açlıktan ölüyor. Her gün yer kürenin başka köşelerinde insanlar bombalanıyor, yakılıyor, öldürülüyor. Dünya «Evrensel Kardeşlik Çağın» erişmedi daha. Henüz tüm çabalar insanların mutluluğuna dönük değil; Allah imal ediliyor alabildiğine aç gözlülükle, bebekler beslememekten ötürken...

İnsanlar yaşamlarıyla bir kültür oluşturlar. Sıkıntıları, çabaları, başarı ve mutlulukları, kısaca «kendileridir.» bu kültür. Kültürlerin pay edilmesi dinamik, insancıl, mekanik kılıplaşmayı aşan bir ortam yaratır; giderek insanları birbirine yaklaştırır, engelleri bir elden aşmaya yönelir.

Sömürüye ve yabancılaşmaya son vermek, kitlelerin ıstı-
rabı pahasına sağlanan bireysel mutlulukları yadsımak kendi maddi ve düşünsel yaşantı-

mızın zorunlu bir ürünüdür. Yarın çocuklarımız tökezlemeden yürüyebilmeli, mağaraların derinliklerinden insanca ve uygarca yaşamının doğrusuna varabilmeliler.

Evrensel Barış Şenliği 1968 yaptırılmadı. Bundan haberi olmadığı için gelen bir kaç grup azararlı faaliyete gerekçesiyle hudut dışı edildiler. Turizm propagandası, misafirperverlik yönleri bir yana, Türkiye'yi tüm dünyadan ayırmak isteyen bir gün kitap yakmaya varabilecek bu davranış, karanlık güçlerin yoğunlaştığı bir ortamda ortaya çıkarak, sahneye ko-
san gizli oyunun niteliği üzeri-
se şüpheleri berraklaştırmaktadır.

İki Nijeryalı delege gelmişti; Biafrayı - Nijeryayı, savaşın gerçek yüzünü, ölen maa-
sum insanların ardındaki drama anlatacaklardı.

İrlandalı, Almanlar, Bulgarlar geleceklerdi... Ve hepse, yarının yöneticileri bu genç insanlar savaşın, sömürdün, baskıların anlamsızlığı üzerinde anlaşacaklardı. Ve çabalarını bu ortak paydaya dayandırı-
yılacaklardı.

Yasaklandı.

Korkulan genç insanların barış için çaba göstermeleri.

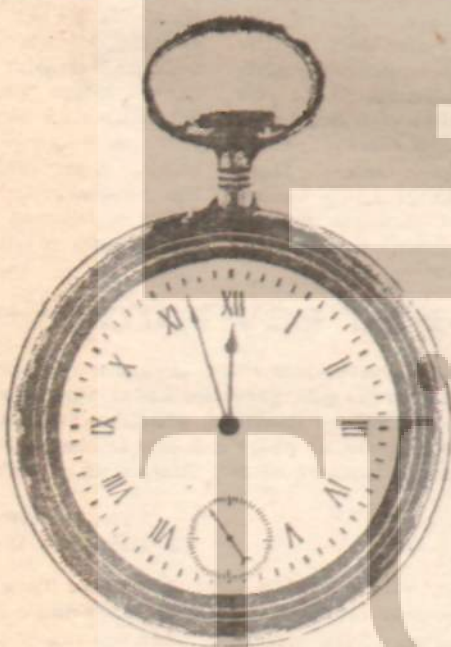
Korkulan Türk kültürünün zenginleşmesi, halka dönük eylemci özünü geliştirmesi.

Korkulan Türk gençlerinin haklarına, tazelenmiş bir bilinçle gerçekleri anlatmaları.

Gerçek Barış Şenlikleri SOSYALİST TÜRKİYE'de yapılacaktır. Ve SOSYALİST TÜRKİYE emekçi halk yığınlarının öncülüğünde kurulacaktır.

EVRENSEL BARİŞ
ŞENLİĞİ 1968

YÖNETİM KURULU

Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

che
guevara

GERİLLA GÜNLOGU

Lüks krome, dört renkli ofset
kapak, 10 Lira. Ant aboneleri için 8 Lira.

yaşar
kemal

ORTADİREK

İkinci baskı, dört renkli, ofset kapak içinde
15 Lira. Ant aboneleri için 12 Lira.

stokely carmichael

SIYAH İKTİDAR

Lüks krome dört renkli
ofset kapak içinde
7,5 Lira. Ant
aboneleri
için 6
Lira

emile burns

MARKSİZMİN
TEMEL KİTABI

Lüks krome dört renkli
ofset kapak içinde
5 Lira. Ant
aboneleri
için 4
Lira.

Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI
Başmusaş Sok. Emek Han 16/29 - Cağaloğlu
P.K. 701 - Sirkeci - İstanbul
Telefon: 27 81 09

ANT'a abone olunuz

Mevcutlu tükenden Che Guevara'nın Savaş Anıları'ndan az miktarda ANT aboneleri için ayrılmıştır. ANT'a bugün abone olduğunuz takdirde 125 kuruşluk derginin her sayısını 41 kuruş indirimle 84 kuruş'a okuyabileceğiniz gibi, toplamı 47,5 lira olan beş kitabımıza indirimli olarak 38 lira'ya alabileceksiniz. Bunun için abone bedelini ve kitapların bedellerini «ANT Dergisi — P.K. 934 — Sirkeci — İSTANBUL» adresine havale etmeniz kâfidir. Abone tarifi yılık 44, altı aylık 22, üç aylık 11 lira'dır. ANT'a bugün yıllık abone olan bir okurumuz beş kitabı da aldığı takdirde bir kalemde 30,5 lira tasarruf sağlanacaktır.

BOMBA OLAYI VE SAĞCI BASININ TAHRİKLERİ!

Izmir'deki sabotaj olayının nasıl bir komedi olduğu sağa fanatik şekilde bağlı olmayan günlük basında da derhal tesbit edilmiş ve iktidarın bu oyunu çeşitli yazılarla açığa vurulmuştur. Buna karşılık, sağcı gazeteler, İzmir sabotajına «komünistlerin eseri» olduğu konusunda ısrarlı yayınlar yapıpmlar ve acihada çağrılarını siddetlendirmişlerdir.

Olay üzerinde ilk yorumu Milliyet Gazetesi'nde Abdi İpekçi yaparak şöyle demiştir: «Kundak sokulmak istenen yerler arasında tarihi bir caminin bulunması, bu işin faileri üzerinde büyük tepkiler toplayacak bir olaydır. Camie bomba koymaya kalkışanlar, hem kendilerine, hem de hizmet ettikleri amaçlara toplumun en sert tepkilerini davet etmekten başka bir şey yapmış olmazlar. Bu gerçeği bilmemek için insanın ya deli olması gerekir, ya da çok budala... Türkiye'deki komünistler bu kadar budalaca çabıyıyorlarsa, onlardan korkmaya lüzum kalmayacaktır. Son zamanlarda sol akımlara karşı mücadele etmek bahanesiyle dini duyguları tahrik, gittikçe daha yaygın ve daha fazla başvurulan bir metod olmaya başlamıştır. Müscecil komünist oldukları iddia edilen sanıklar, bu bakımdan aslında onlara büyük bir hizmette bulunmuş durumdadırlar.»

Bombanın strateji

Namazda patlayan bomba, çocuk oyuncak mahiyetine rağmen, bizim için aittir. Evvelâ, bundan böyle, en küçük mikyasta da olsa, komünizmi andırıcısı her kınıldanmış tepelenmek ve çesme yalağında fare öldürüncesine boğmak hakkını kazanıyoruz. Daha sonra, bu yazımızda çerçevelediğimiz gibi, cya senin kellen, ya benimki! diyecek hale gelen ve bu teşhisimizi bu öde tam ispatlayan komünizmin ahmakça önümüze serdiği yoldan onu bir hamlede sımsıkı kuşatmanın stratejisine ermiş bulunuyoruz.

Daha ne istiyor ve ne bekliyoruz.

Çocuk oyuncak bombaya karşılık atom bombası hareketi lâzım...

Necip Fazıl KISAKÜREK
(Bugün - 13.8.1968)

Niçin sert yapıyormuş ?

Bu gazetenin varlığını sürdürmemesi için yapılmadık bırakılmamıştır. İktisadi devlet kuruluşlarının reklamları tepeden emirlerle kestirilmiş, özel reklam sahiplerine şantaj yoluyla bu gazeteye ilan ve reklam verilmemesi için baskılar yapılmıştır...

Olduğundan daha sola gitmesi, komünist olması mümkün olmayan, sosyal adaletten başka bir şey istemeyen bir gazete, bu şartlar altında biraz sert muhalefet yapıyorsa, bilinmelidir ki, bunun sorumluları, buna sebebiyet verenlerdir.

(Akşam - 15.8.1968)
YORUM

Yeni İstanbul'da Kurtul Altuğ eliansan İzmir olayını ister istemez DP'nin en azgın olduğu bir devrede Ankara'daki Amerikan Nesriyat Bürosu'na atılan bomba olayı ile karşılaştırıyor ve yFreklerde bir tertip havası esiyor» diye şüphelerini belirttikten sonra şu yargıya varmıştır: «Bu tehlikeli oyunun gerisinde hangi kara kuvvet vardır bilinmez ama, bilinen, iktidarın tutarsız davranışlarının bu ortamı hazırladığıdır.»

Cumhuriyet'te İlhan Selçuk, «Pis ve düzmece bir olay» başlığı altında olayı şu şekilde değerlendirmiştir: «İyi saatte olsunlar tarafından düzenlenmiş böyle oyunlar belki vaktiyle istenen hedefleri vurmak için yararlı olabilir, ama şimdi bu oyunların ardında kim olursa olsun, hangi kişiler bulunursa bulunsun, ve mezhepleriyle megrepleri ister komünist, ister kapitalist cenahına bağlansın, pek tehlikeli bir bombanın fitiliyle oynadıkları muhakkaktır.»

Akşam'da Çetin Altan, olayı Hitler'in Reichtag'ı yaktırması olayına benzeterek sabotajın komünistlere maledilmesi gayretleri karşısında şu görüşleri sürmüştür: Komünist sabotajlığı, ihtilal hareketinin başında değil, işçilerle köylülerin fabrikaları, tarlaları ele geçirmek için ayaklandıkları ve dövüşe girdikleri sırada uyguladıkları, sermayeci üretimi felce uğratma metodudur ki, elektrik santrallerine, demiryolu, telefon ve telgraf gibi ulaştırma merkezlerine karşı yapılır. Camie karşı yapılmaz. Perakende sabotajlık ise, böylesine sınıf ihtilalinden yama olanların pek kızdıkları, modası çoktan geçmiş bir «terörçülük» tir. İktidarların ekmeğine yağ sürmekten ve halkı kızdırmaktan başka bir işe yaramaz. Bunun için çağımızda sadece iktidarlar tarafından uygulanır. Bu konuda pek, ama pek çok örnek vardır.

Buna karşılık sağcı gazeteler düzmece bomba olayını bahane

ederek halkı devrimcilere karşı kışkırtma yarışına girmişlerdir.

Tercüman Gazetesi, imzasız başyazısında hükümetin halkı sükunete davet etme gösterisine karşı ateş püskürterek şu tahrikte bulunmuştur: «Bu zavallı mâsum halk kitleleri, uğradıkları saldırılara ne zamana kadar tevekkül ile boyun eğecekler ve karşıdakilerin şiddet hareketlerine ses çıkarmayacaklardır. Sükût ve tahriklere uymama, hep bir tarafa, bol bol verilen nasihatlerdir. Halbuki karşıdakilerin metodu nasihat ve söz değil, fiillerdir.»

Bâbülide Sabah Gazetesi'nde N. Mustafa Polat, «Belli ki komünistler iki şeye düşmandır: Amerikalılara, Müslümanlara... Memleketimizde yürütülmek istenen Amerikan düşmanlığı bir komünist âdetidir ve bu düşmanlık hemen Müslümanlığa karşı hortlanmaktadır» diyerek müslümanlarla Amerika'yı aynı kefeye koyduktan sonra ümmetçileri şu şekilde kışkırtmıştır: «Bu binlerce, onbinlerce mü'min istese ne yapmaz? Bir anda göz-acıp kapayuncaya kadar bütün kızıl ocakları söndürür mü söndürmez mi? Hergün milletin dinine, imanına, namusuna tasalluttan haya etmeyen fesat o-

cağı kızıl gazetelerin binalarını başlarına geçirir mi geçirmez mi? Vitrinlerinde vücudunu cömertçe teşhir eden pilaj yosmalarından daha rezilâne bir tarzda teşhir eden ve böylece mütemadiyen milletli tahrik etmek isteyen kitabevelerini tuzla buz eder mi, etmez mi? Türkiye'deki Marksist - Leninist grubu, Mao kopyelerini, Nazım Hikmet müsveddelerini bit kırar gibi kırıp bitirir mi bitirmez mi Hepsi kolaylıkla yapar, her şeyi kolaylıkla halleder.»

Bugün Gazetesi'nde Mehmet Şevket Eygi, bomba olayını «cihad namazları» ni devam ettirmek için istismar ederek şunları yazmıştır: «Komünistlerin bu planları da iflâs etti. Bomba adam öldürmedi, cemaat panîğe kapılıp birbirini ezmedi. Halk öfkelenip ortahğı kasıp kavurmadı. Bilâkis sessizce namazı kıldı ve dağıldı. Komünistler

şimdi deliye dönmüş vaziyettedir. Son çare olarak orduyu kışkırtmayı deniyorlar. Ne gülmeye teşebbüs! Koskoca Türk ordusu üç-beş serseri muharririn tahriklerine mi kapılacaktır. Türk halkına haber veriyorum. Komünistler memlekette kargaşalık çıkartmak maksadıyla haince planlar hazırlıyorlar. Daha olmazsa içlerinden birini pence-re-den atarlar ve sonra bu yeni şehidlerini (!) tabutunu omuzlarına alıp kan davası peşine düşerler. Bu heriflerden her şey beklenir. Elhamdülillah üstünlük bizdedir. Ordu halkın ordusudur. Korkacak bir şey yoktur. Sadece hazır, kararlı ve dikkatli ol-mahyız. Namazlar büyük bir ol-gunluk içinde kılınmalıdır. Komünistler rezil olmuşlardır. He-zimetten hezimete yuvarlanmış-lardır. Beten olsunlar inşallah. Biz müslümanlar Allaha sadık kullar olduğumuz müddetçe za-fer bizindir inşallah.»

Utanmak diye bir şey vardır!

Fransa'da, İtalya'da, İngiltere'de komünist partilerinin resmi organları vardır. Fakat hiçbirisi İstanbul'da intişar eden «Türk Solu», «Ant» gibi gazeteler kadar ağır nesriyat yapmamışlardır. Türk tüccarı da, büyük bir gaflet içinde, hânlarını, kendisine yapılan hakaretle- rin derecesine göre dağıtmaktadır. Yani bir gazete, ne kadar çok özel teşebbüsaleyhtarkığı, servet düşmanlığı yapar, tüccara ne kadar çok hakaret ederse, hânları da o nisbette art-maktadır.

TEKİN ERER
(S. Havadis - 13.8.1968)

ANT'nin notu : Utanmak diye bir şey vardır... Tekin Erer, ANT'nin ve Türk Solu'nun sayfalarını özel teşebbüs hânlarıyla dolu olduğunu yazarken bir nebze yüzü kızarmamış mıdır? Herhalde kızarmamıştır. Çünkü gazeteciliği ilan dilenciligi zanneden- lerde utanma duygusu, camî avlularında el açan merhamet istismarcılarından fazla değildir. Erer günü bilmelidir ki, ANT'nin tek mallı desteği, onun kavgasına inanmış okurlarıdır. Özel sektörün sadakasını özel sektör dalkavukları istedikleri gibi paylaşıyorlar...